Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 28 ноябрь шанба

Сотувда эркин нархда
№ 235 (2016)

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 27 ноябрь куни Россия Федерацияси Оренбург вилояти маъмуриятининг раҳбари В. Елагинни қабул қилди.

Россиянинг мазкур вилояти билан товар айланмасининг ҳажми жиҳатидан Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари орасида Ўзбекистон етакчи ўринлардан бирини эгаллайди. Жорий йилнинг тўққиз ойида мазкур вилоятнинг мамлакатимиз билан товар айланиши ҳажми 5,6 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Таъкидлаш жоизки, Россия Федерацияси субъекти сифатида Оренбург вилояти Ўзбекистоннинг ҳудудлари билан тўғридан-тўғри ўзаро манфаатли иқтисодий ҳамкорлик алоқаларини ривожлантиришга алоҳида аҳамият бермоқда. Ана шундай ҳудудлар қаторида Самарқанд, Бухоро, Қашқадарё, Хоразм, Андижон ва Сурхондарё вилоятларини санаш мумкин. Оренбург вилоятида эса ўзбек капитали иштирокида тузилган ўнта корхона рўйхатдан ўтган. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш, электр таъминоти жабҳасидаги монтаж ишлари ва бошқа соҳалар улар фаолиятининг асосий қирраларидир.

Мамлакатимиз раҳбари меҳмонни юртимизга ташрифи билан қутлар экан, ушбу ташриф ўзаро иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш йўлида муҳим қадам бўлишини қайд этди.

— Мамлакатимиз билан Россиянинг сиз раҳбарлик қилаётган вилояти ўртасидаги ўзаро манфаатли алоқалар ривож топиб бораётгани қувонарли ҳолдир, — деди, жумладан, Ислом Каримов. —Шубҳа йўқки, Оренбург вилояти билан Ўзбекистон ҳудудлари ўртасидаги тўғридан-тўғри алоқалар кўламини янада кенгайтиришдан ҳар икки томон бирдай манфаат кўради.

В. Елагин мамлакатимизда ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотлар жараёнига юксак баҳо берди. У ташрифидан кўзланган мақсад ўзаро манфаатли иқтисодий муносабатларни кенгайтириш билан изоҳланишини қайд этди.

Ана шундай ҳамкорликни янада кенгайтириш, ҳудудлараро тўғридан-тўғри алоқаларни ривожлантириш ва томонларни қизиқтирган бошқа масалалар мулоқотнинг бош мавзуси бўлди.

Қабул маросимида Бош вазир ўринбосари Б. Ҳамидов ҳамда ташқи иқтисодий алоқалар вазири Э. Ғаниев иштирок этди.

Қабулда Россия Федерациясининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси А. Пацев ҳозир бўлди.

(ЎзА)

СУРАТДА: қабул пайти.
Р. ЖУМАНИЁЗОВ олган сурат.

ОЛИЙ МАЖЛИСДА

ҚОНУНЛАР ИЖРОСИГА ЭЪТИБОР

Кеча Парламентимизда Олий Мажлис ва Америка Юристлар ассоциацияси ҳамкорлигида «Қонунлар ижроси устидан парламент назорати» мавзуида халқаро семинар бўлиб ўтди. Унда Америка Юристлар ассоциацияси вакиллари, Олий Мажлис қўмиталари раҳбарлари, ҳуқуқшунос олимлар, нодавлат ташкилотлар ва оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Анжуманни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раисининг ўринбосари Акмал Қосимов бошқарди.

Семинарда Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси Нуриддин Исмоилов Ўзбекистон Республикаси Парламенти қўмиталарининг қонунлар ижроси устидан назорати мавзуида маъруза қилди.

Америка Юристлар ассоциацияси вакиллари жаноб Филип Асиано ва Мэри Тайсен хоним қонунлар ижроси устидан парламент назоратининг халқаро меъёрлари ҳақида маълумот бердилар. Маъруза ва музокараларда сўзга чиққан нотиқлар қисқа давр ичида Ўзбекистон парламенти қонунлар қабул қилиш, уни ижросининг назорати бўйича ўзига хос тажриба мактаби яратганлигини эътироф этдилар. Шунингдек, улар мукаммал ва пухта қонунлар яратиш билан бирга унинг ижросини таъминлашга ҳам алоҳида эътибор берилаётганлигини таъкидладилар. Бунда омма орасида кенг тушунтириш ишлари олиб борилаётгани муҳим омил бўлмоқда.

Семинарда бундан буён қонунлар ижроси назоратига эътиборни янада кучайтириш зарурлиги алоҳида қайд этилди. Бу борада ривожланган мамлакатлар парламентларининг тажрибаларидан кенг фойдаланиш ҳамда Олий Мажлиснинг ўтган давр мобайнида бу соҳада тўплаган тажрибаларини кенг оммалаштириш юзасидан фикрлар алмашилди.

Абдуҳошим МАДАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ

ЭКИНЛАРНИ ПАЙҲОН ҚИЛИШГА ҚАРШИ КУРАШНИ ФАОЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўрилаётган чораларга қарамай, экинзорларни пайҳон ва нобуд қилиш ҳоллари давом этмоқда. Бу эса ғалла ҳосили ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари анча қисмининг йўқ бўлишига олиб келмоқда.

Буларнинг барчаси хўжалик раҳбарларининг ушбу масаланинг муҳимлигини тушиниб етмаслиги ва етарли баҳо бермаслиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва туманлар ҳокимлари, республика Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги ва Прокуратураси томонидан зарур ва таъсирчан чораларнинг кўрилмаслиги сабабли мавжуд бўлмоқда.

Юқорида кўрсатилган камчиликларни бартараф этиш ва қишлоқ хўжалик экинларини пайҳон қилинишининг олдини олиш бўйича ишларни фаоллаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва туман ҳокимлари, ўзини-ўзи бошқариш органлари ва хўжалик раҳбарларининг Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1994 йил 21 ноябрдаги "Экинларни пайҳон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисида"ги Фармонининг бажарилишини ташкил этиш бўйича ишлари суст деб топилсин.

Улардан қишлоқ хўжалиги экинларининг сақланишини таъминлаш юзасидан кечиктириб бўлмас чоралар кўриш талаб қилинсин. Бу мақсадда қуйидагилар амалга оширилсин:

чорва молларини экинзорларда боқиш ва олиб ўтиш, автотранспорт воситалари ва қишлоқ хўжалик техникасини экинзорлар устидан ҳайдаб ўтиш ва экинзорларни пайҳон қилишга олиб келадиган бошқа бузғунчиликлар билан кураш фаоллаштирилсин;

экинзорларга эгалик қилувчи хўжаликларнинг раҳбарлари, ички ишлар идоралари, ўзини ўзи бошқариш органлари ва жамоатчилик кучлари билан биргаликда пайҳон қилиш ҳолларини аниқлаш бўйича рейдларни ўтказиш, бу ҳолатларнинг олдини олиш бўйича чоралар кўрсинлар. Пайҳон қилиш ҳоллари тез учраб турган жойларда кузатув постлари ўрнатилсин. Дала қоровулларининг иш самарадорлиги оширилсин;

пайҳон қилиш ҳолатлари аниқланган вақтда чорва моллари, пайҳонга сабаб бўлган автотранспорт ва қишлоқ хўжалиги техникаси эгаларини аниқлаш учун тезкор чоралар кўрилсин. Уларга нисбатан қонуний чоралар кўриш учун тўпланган материаллар тегишли идораларга юборилсин.

2. Пайҳон ва нобуд қилиш жойида ушланган чорва моллари ўзини ўзи бошқариш органларига топширилсин, фавқулодда ҳоллардагина етказилган зарар қоплангач, ўзини ўзи бошқариш органларининг қарори билан чорва моллари ўз эгаларига қайтарилиши мумкин.

3. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги (З.Алматов) экинзорлар пайҳон қилинишининг олдини олиш юзасидан кечиктириб бўлмас чоралар кўрсин, профилактик ишларни олиб бориш мақсадида қўшимча постлар жорий этиб, амалдаги қонунларга мувофиқ қонунбузарларга қатъий чоралар кўрилиб, ҳар бир пайҳон қилиш ҳолати юзасидан айбдорларни жавобгарликка тортсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси (Б. Мустафоев), Ички ишлар вазирлиги (З. Алматов) мулк эгалиги шаклидан қатъи назар экинзорларни қўриқлашни таъминламаган ва пайҳон қилиш ҳолларига йўл қўйган хўжалик раҳбарларини қонунчиликка мувофиқ жавобгарликка тортиш масаласини ҳал этсинлар.

5. Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси (Б. Мустафоев) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1994 йил 21 ноябрдаги "Экинларни пайҳон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисида"ги Фармонининг бажарилиши устидан назоратни кучайтириш бўйича қўшимча чоралар кўрсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (С. Мирсафоев) экинларни пайҳон қилганлик учун жавобгарлик тўғрисида амалдаги қонунчиликни тарғиб қилиш бўйича кенг тушунтириш ишларини олиб борсин.

Оммавий ахборот воситалари мазкур йўналишда олиб борилаётган ишларни матбуот, радио ва телевидение орқали мунтазам равишда ёритиб боришни таъминласинлар.

7. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоят ҳокимликлари, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, "Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг" компанияси, Давлат ўрмон қўмитаси билан биргаликда 1999 йилнинг январь ойида экинзорларни пайҳон ва нобуд қилишга қарши кураш ҳақидаги ишларни атрофлича кўриб чиқсинлар ва уларнинг самарадорлигини ошириш бўйича аниқ чора-тадбирларни белгилаб, амалга оширсинлар. Натижалари ҳақида ҳар ой Вазирлар Маҳкамасига ахборот бериб турсинлар.

8. Мазкур қарор ижросини назорат этиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Б. Олимжонов зиммасига юклатилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси **И. КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
1998 йил 27 ноябрь.

ОЛИЙ МАЖЛИСНИНГ XIII СЕССИЯСИ ОЛДИДАН

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ ВА АДВОКАТЛИК ФАОЛИЯТИ

Демократик ҳуқуқий давлатни барпо этиш инсон ҳуқуқлари ва унинг эркинликларини таъминлаш масаласи билан чамбарчас боғлиқ. Бу борада мамлакатимизда катта ишлар амалга оширилаётганлигини таъкидлаш ўринлидир. Ўзбекистон Республикаси Конституциясида инсон ҳуқуқлари энг олий, энг дахлсиз тушунча сифатида эътироф этилган. Жамиятимиздаги бошқа ҳуқуқий институтлар қатори адвокатура ҳам, моҳиятга кўра, муҳим ижтимоий вазифани амалга оширади. Бошқача айтганда, адолатли демократик давлат қуриш, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, фуқаролар ўртасида ҳуқуқий онг ва тафаккурни шакллантиришда нотижорат ташкилот ҳисобланадиган адвокатуранинг ўз ўрни бор. Олий Мажлиснинг навбатдаги сессиясига «Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисида»ги қонун лойиҳаси киритилганлиги ҳам бежиз эмас. Биз ана шу муҳим ҳужжат билан танишиб чиқиб, ўз фикр-мулоҳазаларимизни билдиришни лозим топдик.

Қонун лойиҳасининг 1-моддаси «Адвокат касбининг очиқлиги», деб номланади. Бу моддага қўшимча қилиб: «Олий юридик маълумотга эга бўлган, юрист деган номга доғ туширмаган» жумласи киритилиши мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблаймиз. Айнан шу моддада лицензия ҳақида сўз юритилади. Маълумки, адвокатура тўғрисидаги қонунга мувофиқ, лицензия вилоят адлия бошқармалари томонидан берилади.

Бизнинг назаримизда, бу иш республика адвокатлар уюшмаси томонидан махсус малака комиссиялари тавсияси асосида амалга оширилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Чунки адвокатлик касби кафолатларидан бири адвокатнинг мустақиллигидир. У инсон ҳуқуқларини суд, прокуратура ва бошқа ҳуқуқий идораларда ҳимоя қилар экан, ўз фаолияти нуқтаи назаридан уларга тобе ёки боғлиқ бўлмаслиги керак. Адвокатлик лицензиясини бекор қилиш эса фақат суд томонидан унинг қарори билан амалга оширилиши лозим.

Лойиҳанинг 4-моддасида адвокат ваколатлари тўғрисида сўз юритилади. Ушбу моддада адвокат ҳуқуқлари қаторида «ўз ҳимоясидаги шахс билан у ушлаб турилган пайтдан бошлаб сони ва давом этиш вақти чекланмаган ҳолда қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳоли учрашиш ҳуқуқи берилган. Савол туғилади: нега ушбу қонун лойиҳасида учрашиш сони ва вақтини белгилаш мумкин эмас? Бинобарин, гап инсон ҳуқуқлари, унинг эркинлиги кафолатларини ҳимоя қилиш устида борар экан, неча марта учрашиш ва қанча лозим бўлса шунча вақт бериш мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблаймиз. Аммо, тергов жараёнини ҳисобга олган ҳолда бу муддат бир кунда камида 2 марта кўпи билан 4 соатдан ошмаслиги керак, деб ҳисоблаймиз.

Лойиҳанинг 9-моддаси юридик ёрдамни таъминлаш кафолатларига бағишланган 1-бандда ҳар қандай шахс ўз ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш учун ўзи танлаган адвокатга юридик ёрдам сўраб мурожаат қилишга ҳақлидир, дейилган. Бу масалага ҳам ойдинлик киритиш зарурга ўхшайди. Айтайлик, фуқаро асоссиз равишда ҳибсда ушлаб турилибди. Унинг адвокат билан учрашиш, адвокат танлаш ҳуқуқи қандай амалга оширилади? Лойиҳада бу саволга тўлақонли жавоб топиш қийин. Инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминловчи идоралар талайгина. Давлат ҳокимиятининг ҳар бир тизими бу борада ишлашга ҳақли. Жумладан, лойиҳада инсон ҳуқуқлари бўйича Парламент вакили — Омбудсманга ҳам ушланган ёхуд қамоқда сақланаётган шахс билан учрашиш ёки суҳбатлар ўтказиш мумкинлиги белгиланган. Шундай ҳуқуқ амалда татбиқ этилганми? Омбудсманнинг ҳамма қарорлари тавсиявий характерга эга бўлса, у тегишли ваколатни қандай амалга ошираяпти?

Ана шу каби масалалар ҳам қонун лойиҳасида ўз аксини топиши керак. Ҳибсга олинган ёки «вақтинча» ушлаб турилган шахс адвокат билан 10 соат ичида таъминланиши, бу ишнинг ижроси прокуратура муассасаларига топширилиши мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблаймиз.

Шу модданинг 2-бандида «ушлаб турилган, айбланаётган, судланаётган, ҳукм қилинган шахсга адвокат билан монеликсиз ва махфий учрашиш ҳамда маслаҳат олиш учун зарур шарт-шароит таъминланиши лозимлиги баён қилинган. Лекин бу вазифа кимга ёки қайси идорага юклатилиши ҳақида айтилмаган. Демак, юқоридаги бандга ҳам аниқлик киритилиши керак. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 116-моддасида тергов ва суд ишини юритишнинг ҳар қандай босқичида айбланувчига малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқи кафолатланади, дейилган. Бу юридик ёрдамни адвокат амалга оширади. Бинобарин, уларнинг ҳуқуқ доирасини янада кенгайтириш лозим, деб ўйлаймиз.

Қонун лойиҳасининг 5-10-12 ва бошқа моддаларида адвокат билан давлат муносабатлари ҳақида фикр юритилади. Айнан шу ерда «давлат» сўзи мавҳум бўлиб қолаяпти.Тўғри, адвокат давлат томонидан адвокатлик кафолатлари ва ижтимоий ҳимоя (5-модда) билан таъминланади. Унинг ҳаёти ва соғлиги давлат муҳофазасида (10-модда, биринчи банд) бўлиши ҳам тушунарли. Лекин масаланинг яна бир жиҳати бор. Мисол учун, 12-модданинг 1-бандида давлат ҳар бир фуқаронинг тенг ва эркин юридик ёрдам олиш ҳуқуқини таъминлаш учун адвокатура органлари билан ҳамкорлик қилиши таъкидланган. Хўш, бу жараёнда давлат ролини ким бажаради? Яна қатор ҳолларда адвокатура манфаатлари, адвокатларнинг зарур бинолар билан белгиланган тартибда таъминланиши, алоқа ва коммунал хизматлар ҳақини тўлашдаги имтиёзлар давлат томонидан амалга оширилиши белгиланган. Бизнингча, мазкур масалаларни ҳал қилиш ваколати маҳаллий ҳокимият органларига берилса, бу ҳолат қонун лойиҳасида ўз ифодасини топса, мақсадга мувофиқ бўларди. Яна бир мулоҳаза: лойиҳада адвокатура ҳокимиятлар ҳузурида ҳудудий бўлим сифатида ташкил этилиб, хизмат фаолияти бўйича уларга бўйсуниши кўрсатилган. Фикримизча, буни ҳам ўйлаб кўриш керак. Биз адвокатуранинг ҳокимлик бўлими сифатида иш юритишига қарши эмасмиз. Лекин у ўз фаолияти доирасида мустақил бўлиб қолиши лозим.

Ҳокимиятларга инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ваколати белгиланган экан, бу таклифни амалга ошириш фойдадан холи эмас. Қисқаси, юқоридаги моддада баён қилинган «давлат» сўзи ўрнига «маҳаллий ҳокимиятлар» деб ёзилса, аниқроқ бўларди. Бунинг аҳамияти катта.

Умуман олганда, «Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисида»ги қонун лойиҳаси жамоатчилик томонидан билдирилган таклиф ва истаклар асосида янада такомиллаштирилиши лозим. Зеро, адвокатнинг асосий мақсади жиноятчи ҳам, жабрланувчи ҳам, аввало, инсон эканлигини, қонунлар ва умуминсоний қадриятлар моҳиятини тўла англаган ҳолда иш юритишдан иборатдир. Республикамиз мустақил демократик ҳуқуқий давлат қуриш йўлидан борар экан, унда инсонпарварлик ғоялари устуворлиги амалда таъминлангандагина кўзланган эзгу мақсадларга эриша оламиз. Бу эса қонунларимизнинг ҳар жиҳатдан пишиқ, ҳаётий ва мукаммал бўлишини тақозо этади.

Улуғбек САТТОРОВ,
Фахриддин СОЛИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси тингловчилари.

"МУЛОҚОТ" КЕНГАШИ ЙИҒИЛИШИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясида Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан ташкил этилган "Мулоқот" жамоатчилик кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлди.

Йиғилишни кенгаш раиси, Академия проректори Н. Комилов олиб борди.

Кенгаш раиси ўринбосари, "Миллий тикланиш" газетасининг бош муҳаррири И. Ғафуров "Миллий маънавият ва умуминсоний қадриятлар" мавзуида маъруза қилди.

Маърузачи ҳамда сўзга чиққанлар "Мулоқот" жамоатчилик кенгашини тузишдан мақсад, мамлакатимизда маънавий-маърифий ишларни янада жонлантириш ҳамда уларга ишчанлик руҳини бағишлаш, назарий-таҳлилий жиҳатларни амалий-ҳаётий эҳтиёжлар билан боғлаш, ушбу ишнинг мунтазамлиги, таъсирчанлигини оширишдан иборат эканини яна бир бор таъкидлашди.

Кенгашнинг асосий вазифаси мамлакатимизда олиб борилаётган кенг кўламдаги ислоҳотларнинг моҳиятини жамоатчиликка кенгроқ тушунтириш, миллий-маънавий қадриятларнинг қайта тикланиши ва жаҳон маданиятидан баҳраманданликнинг уйғунлашувидан келиб чиқадиган вазифаларни белгилаб, муҳокама ва мунозара учун мавзулар ишлаб чиқиш, энг долзарб муаммоларни ҳал этиш йўлларини ҳаёт талаблари билан боғлаган ҳолда тушунтириб боришдан иборат.

Маънавий-маърифий ҳаёт сиёсий-мафкуравий масалалар билан боғлиқ ҳолда кечади. Буни чуқур ҳис қилиб, маънавият ва мафкура, айниқса, миллий уйғониш ва тикланиш мафкурасини шакллантиришга салмоқли ҳисса қўшиш лозим.

Маъруза юзасидан бўлган музокаралардан сўнг Кенгаш аъзоларининг мазкур масалалар юзасидан жойларда амалга оширилаётган ишлар тўғрисидаги ахборотлари тингланди.

Йиғилиш асосан давлатимиз раҳбарининг Самарқанд ва Навоий вилоятлари сессияларида сўзлаган нутқлари, Ўзбекистон Телерадиокомпанияси раисининг саволларига жавоблари ҳамда сўнгги муҳим Фармонлари руҳида ўтди.

Йиғилишда Кенгашнинг 1999 йилга мўлжалланган иш режаси қабул қилинди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Н. Жўраев иштирок этди.

(ЎзА)

"ОИЛАВИЙ ҚАДРИЯТЛАР — ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИНИНГ НЕГИЗИ"

Республика "Оила" илмий-амалий Марказида ана шу мавзуда илмий-услубий анжуман бўлди. Ушбу тадбир Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси ҳамда "Маҳалла" хайрия жамғармаси билан ҳамкорликда ўтказилди.

Анжуманда Бош вазир ўринбосари, республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси Д.Ғуломова "Маънавий-маърифий ислоҳотларни амалга оширишда хотин-қизлар қўмиталарининг ўрни" мавзуида маъруза қилди.

Президентимиз Ислом Каримовнинг тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар маърака ва маросимларни ўтказишда дабдабабозлик, шуҳратпарастлик ва исрофгарчиликнинг олдини олишга қаратилган Фармонидан келиб чиққан ҳолда юртимизда замон талабларига мос, халқимизнинг қарашларига мувофиқ келадиган янги, намунавий анъаналарни шакллантириш зарурлиги анжуманда алоҳида таъкидланди. Бу борада хотин-қизлар қўмиталари, фаолларининг ўрни беқиёсдир.

Зеро, давлат ва жамиятимиз равнақи, оилалар фаровонлиги, хусусан, оилада фарзандлар тарбияси, оила саводхонлиги, тўй-томошаларни намунали ўтказиш кўп жиҳатдан аёлларга боғлиқдир. Бундай муаммолар бўйича илмий-тадқиқотлар ўтказиш ва зарур тавсияномалар ишлаб чиқиш республика "Оила" илмий-амалий Маркази фаолиятининг асосий йўналишларидан бири бўлиб қолмоғи лозим.

Анжуман иштирокчилари, шунингдек, "Оила" илмий-амалий Маркази директори О. Мусурмонова, "Маҳалла" хайрия жамғармаси раиси Ш. Жалилов ва бошқаларнинг халқ анъаналарининг оила фаровонлигини таъминлаш, оиладаги маънавий ҳаётни гўзаллаштириш ҳақидаги маърузаларини ҳам тингладилар.

(ЎзА)

САЙЛОВГА БАҒИШЛАНГАН СЕМИНАР

Навоий шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига сайлов ўтказишни ташкил этиш тўғрисида"ги қарори ижросига бағишланган семинар-кенгаш бўлиб ўтди.

Унда шаҳар ва туман ҳокимлари ўринбосарлари, қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари, оқсоқоллар ҳамда жамоатчилик вакиллари иштирок этди.

Кенгашда вилоят ҳокими F. Дилов ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришда фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг ўрни хусусида маъруза қилди.

Сўзга чиққанлар шаҳар ва қишлоқ фуқаролар йиғинларига аҳоли ўртасида кенг обрў-эътиборли, ташкилотчи ва ташаббускор кишилар бошчилик қилишига эришиш лозимлигини таъкидладилар. Маҳаллалар мавқеини ошириш, уларда тозалик, саранжом-саришталикни таъминлаш, тарбиявий ишларни кучайтириш зарурлигига эътибор қаратилди.

Ёрқул УМАР,
ЎзА мухбири.

«ОБУНА-99»

ЯҚИН СУҲБАТДОШ

Ҳамма буюк ишлар, улкан қурилишлар, яратувчанлик, ризққа тўла далаларимизда тоғ-тоғ хирмон бунёд этиш, албатта, Сиз, озод замондошимиз туфайлидир. Шу боис мамлакатимизнинг энг йирик нашрларидан бири «Халқ сўзи» саҳифаларида асосий мавзу — Инсон бўлиб қолади. Яъни, Сизнинг манфаатларингиз, ўй-орзуларингиз олиб чиқилади.

«Халқ сўзи» халқники. Унинг маънавияти, қадр-қиммати ифодаланади бунда. Ҳар қандай тўқималардан холи, мавҳум ва сароб фикрлардан холис суҳбатдош истасангиз, юртимизнинг келажаги, Ватанимизнинг ҳамма йўналишлар бўйича ўсиб ва улғайиб бораётганидан воқиф бўлишни хоҳласангиз, «Халқ сўзи» газетаси билан бирга бўлинг.

Элимиз дастурхонининг тўкинлиги, Ватанимиз камолоти учун тиниб-тинчимаётган фидойи раҳбарлар, элим деб, юртим деб, ёниб яшаётган ҳар бир Инсоннинг хизмати «Халқ сўзи» газетасида мунтазам ёритилади.

Азизлар, обуна мавсуми давом этмоқда. 1999 йилимизда рўй беражак воқеалар ҳар биримизнинг тақдиримиз билан бевосита чамбарчас кечади, албатта.

Ҳаётнинг ўзига яраша янгиликлари, турли-туман воқеаларини бағрига олиб янги кун бошланади. Тонг отади. Ана шу беғубор, сокин тонг нафаси, кайфияти заминни тарк этмай туриб, тафсилотлар эшигини очган «Халқ сўзи»ни қўлга оласиз. Фикрингизни чархлайсиз. Маънавий чанқоқлик ҳовури босилади. Бу ҳеч нарса билан ўлчанмайдиган давлат. Шу давлатдан бебаҳра қолишни истамаган юртдошларимизга эса нашр кўрсаткичларимизни эслатиб ўтамиз:

Нашр кўрсаткичи:
якка газетхонлар учун — **166**
ташкилотлар учун — **167**

Обуна нархи:	1 ойга П/қ:	1 ойга манзил	6 ойга П/қ:	6 ойга манзил	йиллик П/қ:	йиллик манзил
- якка шахслар учун	287	335	1.772	2.010	3.444	4.020
- ташкилотлар учун	963	1.170	5.778	7.020	11.556	14.040

Ўзини ўзи бошқариш органларига сайловлар бошланди

ЖОНИНГИЗ АЧИЙДИМИ?

— Мен нима демоқчиман? — салмоқлаб гап бошлади меҳнат фахрийси Темирқул Умирқулов. — Юзинг, кўзинг демай йиғилишда бор гап очиқ айтилди. Камчиликлар ҳам яшириб ўтирилмади. Аммо ношукр ҳам бўлмаслик керак. Нега дейсизми? Ҳозир айтаман. Худога шукр, мана, газни ёқиб ўтирибмиз. Қишда печ ёқишдан, кул тозалашдан қутулдик. Водопровод бор бўлса... Тўғри, сув гоҳ-гоҳда тўхтаб қолаяпти. Бунинг иложини қилса бўлади. Гапим чўзилиб кетди. Айтмоқчиманки, шу ишларнинг бошида ким турди? Қаҳҳор. Энди битта унинг ўзига ҳамма ишни ташлаб қўйсак тўғри бўлмасов. Ахир қишлоқ ички кўчаларини текислаш, икки четига лоток ўрнатиш, асфальт ётқизиш... Бу ишлар бирданига ёки ўзи бўладиган иш эмас. Унга фуқаролар йиғини раиси, хўжалик бошлиғи ҳам, маслаҳатчилар ҳам, биз ҳам ёрдам беришимиз керак. Шунда айтилган гап айтилган жойда қолиб кетмайди. Ё нотўғрими?...

— Рост айтасиз, — йиғилганлар гурра унинг гапини маъқуллашди.

Шундай қилиб, "Калта" маҳалласи вакиллар йиғилишида қўмита раислигига яна Қаҳҳор Содиқов сайланди.

— Нега яна уни қайта сайладингизлар? — ўсмоқчилаб сўрайман Жўрақул бова Расуловдан.

— Қаҳҳор кўп иш қилди, — деди у ўйланиб ўтирмай. — Яна кўп иш қилади деган умидимиз бор. Чунки у ўзим бўлай дейдиган одамлар хилидан эмас. На ошнасига, на қариндошига моддий ёрдам ёзиб олгани йўқ. Бировдан бир тийин таъма қилмайди. Тўйда ҳам тугунча сўрамайди. Шунинг учун қишлоқдаги каттаю кичик уни ҳурмат қилади. Айтган сўзи ерда қолмайди. Шундай одамни сайламасак, кимни сайлаймиз?

— Қаҳҳор Содиқов олий маълумотли муҳандис, — изоҳ беради суҳбатга қўшилиб Усмон Юсупов тумани ҳокимининг ўринбосари Эли Ҳамроев. — Бошқа жойда ишламайди. Қишлоқнинг овоза бўлишида хизмати катта.

— Маҳалла раисини сайлаб олдингизлар, - дейман Жўрақул бовага. — Энди йиғин раислигига кимни мўлжаллаяпсизлар?

Бу саволимга Жўрақул бова соқолини тутамлаганча қувлик билан жилмайиб шундай жавоб қилади:

— Кимни сайлашни бугун делегат қилиб жўнатаётганимиз 15 кишининг қўлоғига қуйиб қўйганмиз...

— Агар сир бўлмаса...

— Қуймадингиз-да, болам. Майли, айтсам, айтай. Бизга қолса, қишлоқ фуқаролар йиғинига ҳозирги ишлаб турган раисимиз Шомир Сариқовнинг ўзи сайлангани маъқул. Мен сизга айтсам, у ҳаммага бирдай. Кўзи тўқ, инсофли, маънили одам. Турли идораларда ишлаб, эл ўртасида яхши обрў қозонган. Бировларга ўхшаб сўзи бошқа, иши бошқа эмас. Камтар, камсуқум. Қишлоқларимизга табиий газ, ичимлик суви келишида у одамнинг кўп хизмати сингди. Қолаверса, ободонлаштириш ишларининг бошида шу одам турибди. Янаям бошқалар билади. Тўйларимиз тартибли, мазмунли ўтаяпти.

— Отахон тўғри айтаяпти, — унинг гапини қувватлайди Эли Ҳамроев. — Оқмачит қишлоғида 624 ўринли мактаб қурилди. Яна шундай битта мактаб (Банги қишлоғида) ишга туширилиш арафасида. Қишлоқ врачлик пункти, почта биноси ҳам ҳадемай битади. Албатта, бу аввало, "Миришкор" хўжалигида ҳар йили пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш бўйича режаларнинг оширилиб бажарилаётганлиги, иккинчидан, хўжалик бошлиғи Шодмонқул Чориқулов билан Шомир Сариқовнинг баҳамжиҳат ишлаб, қишлоқларни ободонлаштириш учун елиб-югуришлари натижасидир.

— Кеча Қумбанги қишлоғида худди шундай вакиллар йиғилиши бўлиб ўтди, — изоҳ беради «Миришкор» қишлоқ фуқаролар йиғини котиби Бойимурод Шомуродов. — Энди Янги Миришкор, Оқмачит, Банги, Ободон маҳаллаларида бўлади.

— Сайловга жиддий тайёргарлик кўрдик, — тушунтиради Эли Ҳамроев. — Олий Мажлис Кенгашининг қарори ва тавсияларини амалда тўла татбиқ этаяпмиз. Вакилларнинг ҳар кўчадан бўлишига эришаяпмиз. Бир томонга босиб кетишига йўл қўйилгани йўқ. Холис, беғараз... Мақсад — энг муносибларни танлаш ва сайлаш. Шунга эришолсак, бу ҳар бир хонадон учун катта гап бўлади деб ўйлайман. Биз ана шуни ҳар бир кишига етказдик. Энди ўзини ўзи бошқариш органларининг роли ошиб бораётганлигини, у аввалги "сельсовет"дан тубдан фарқ қилишини, давлат органларининг айрим ваколатлари аста-секин йиғинларга ўтаётганлигини одамларга тушунтирдик. Менимча, энди улар маҳалла ва йиғин раисини сайлашга бефарқ қарамаса керак. Билимли, тажрибали, субутли, ор-номусли, инсофли, диёнатли, ташкилотчи, тадбиркор кишигина раислик вазифасини эплай олади.

Эли Ҳамроевнинг гапига яна нимани ҳам қўшимча қилиш мумкин? Бу галги ўзини ўзи бошқариш органларига бўладиган сайлов аввалгилардан бошқача эканлигини Қашқадарё вилоятининг Усмон Юсупов туманидаги ҳар бир сайловчилар англаб, тушуниб етган, десам муболаға бўлмайди. Бунда тушунтириш, тарғибот ишларининг содда ва оммабоп усуллари қўл келганлигини таъкидлаш лозим. Тегишли йўл-йўриқлар, тавсиялар берилганлиги, семинарлар ўтказилганлигининг фойдаси катта бўлди. Хуллас, сайловнинг муваффақиятли ўтиши, унда энг муносиб номзодлар овоз олиши учун барча чоралар кўрилди.

Қайси маҳалла ва йиғинга обрў-эътиборли, салоҳиятли киши раисликка сайланса, ўша ер тинч, осойишта, энг муҳими, обод бўлади. Буни тажриба кўрсатиб турибди. Шу ўринда бир мисолни келтириб ўтиш жоиз. Бу йил тажриба тариқасида Авазчўл қишлоқ фуқаролар йиғини ихтиёрига 10 гектар ер берилибди. Йиғиндагилар унинг ярмига ғалла, ярмига чигит экишибди. Ҳар гектар ердан 50 центнердан ғалла, 46 центнердан пахта олишибди. Эли Ҳамроевнинг айтишича, ҳозир уларнинг ҳисобида 2 миллион сўм бор экан.

— Бунга қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Умидилла Шароповнинг жон куйдириши туфайли эришилди, — дейди Эли Ҳамроев. — Энди йиғин ихтиёрига "Тико" автомашинаси олиш, бинони жиҳозлаш мумкин. Энг муҳими, моддий ёрдамга муҳтож кишилар доимий равишда муҳофазага олинади.

Ҳа, раисга кўп нарса боғлиқ. Раис замон талабларига жавоб беролсагина, ҳурмат-эътибор қозонади. Акс ҳолда... Ака шунинг учун ҳам Усмон Юсупов туманида бу ишга ниҳоятда катта масъулият билан ёндошилмоқда. Ҳар бир номзод обдон синовдан ўтказилмоқда. Шундан кейингина сайловчилар, вакиллар ҳукмига ҳавола этилаётир. Муҳими, ана шу ҳаракатни, унинг аҳамиятини сайловчилар тўла тушуниб етишган. Шунинг учун ҳам номзодларнинг мусбат ва манфий томонлари айтилаётир, юзинг-кўзинг деб ўтирилгани йўқ. Лекин бу ҳам одоб билан, ғоят самимий бир тарзда бўлмоқда. Оқибатда бировнинг бировдан кўнгли қолмаяпти. Ўйлайманки, бу туман ҳокимлигининг жойларда адолат билан иш юритаётганлиги натижасидир.

Сайлов натижаси бевосита сиз билан менга боғлиқ. Чунки сиз ҳам, мен ҳам маҳаллада яшаймиз. Эртами-индин маҳалла оқсоқоли дидга ўтирмаса, бунга бошқа биров эмас, ўзимизни сабабчи эканлигимизни мен сезиб турибман. Нега? Ахир имконият берилган пайтда нега ундан фойдаланмаймиз? Нега ўзимиз билган, синаган кишини оқсоқолликка сайлаш учун жон куйдирмаслигимиз керак? Шундай қилсак, ҳеч ким бизни айбламайди. Аксинча, қонун ҳам ана шуни талаб қилади. Усмон Юсупов тумани ҳокими Ёрқул Турсунов ҳам, унинг ўринбосари Эли Ҳамроев ҳам айнан шу гапни қайта-қайта такрорлашди. Назаримда, улар юз фоиз ҳақ. Ахир маҳалла учун жони ачимаган одамнинг Ватанга ичи ачийдими? Жони ачиш эса мана шундай пайтда билинади. Шундай эмасми, азизлар!

Нарзулла РАВШАНОВ,
журналист.

Эътироф

"Токи жамиятнинг ҳар бир аъзоси ўз ҳуқуқи, ўз бурчи ва масъулиятини пухта билмас экан, уни ҳаётий эҳтиёж сифатида англамас экан, бизнинг ислоҳот, янгиланиш ҳақидаги барча сўзларимиз, саъй-ҳаракатларимиз бесамар бўлиб қолаверади".

Муҳтарам Йўлбошчимиз томонидан куйинчаклик ила айтилган ушбу ҳикматомуз гапларни ўзимча мушоҳада қиларканман, хаёлимдан турли ўй-фикрлар кечди. Ҳаёт — тиниқ кўзгу. Яхшилик ҳам, ёмонлик ҳам унда ўз аксини топиши ва эртами-кечми, албатта, тегишли баҳосини олиши тайин. Бу исбот талаб қилмайди. Илло, адолат тарозиси ҳамма учун баробар. Шундай деймиз-у, гоҳо "офаринбоз"ликка берилиб, ҳалол меҳнати билан эл-юрт бойлигига бойлик қўшаётган оддий, камсуқум инсонларни "унутиб" қўямиз, уларнинг қувонч ва ташвишларига бефарқ қараймиз. Нега? Чунки онгимизда ҳали ҳам эски замоннинг қусури бор. Бугуннинг талаби, мезони эса бошқача. Маънавий пок, фидойи кишилар қалбида бурч, масъулият, комиллик туйғуси устувор бўлади.

УМР ФАЛСАФАСИ

I. БАҲОСИ ЙЎҚ ОДАМ

Менинг қатъий ишончим шундайки, дунёи азални ҳалоллик безайди, жамиятни фидойи меҳнат олға силжитади. Ҳозирги кунда мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларнинг туб моҳияти замирида нима ётиши ҳақида ўйлаб кўрганмисиз? Фидойилик, унумли меҳнат, яшаш ва кураш фалсафаси! Бу — умр фалсафаси дегани. Айни шу нисбатлар истиқбол йўлимизни нурафшон этиб, она Ўзбекистонни дунёга танитмоқда. Эътиқоди бут, иймони саломат одам учун ҳаёт теран маъно касб этади. Ҳалол яшашга не етсин...

Ишчилар синфининг вакили Абдураҳмон Нурматовни ана шу тоифага қўшгим келади. Унинг таржимаи ҳоли ўзидек оддий, камтарона. Мақтанай деса, сандиққа босиб қўйган қўша-қўша нишони ҳам йўқ. Ўзи-ку, умуман, мақтанишни суймайди. Ундан меҳнатни сўранг. Дили яйраб, ишламаган кунини ҳисобга қўшмайди. Дарвоқе, Нурматовнинг ўзи ким? Касб-кори, феъл-атвори қанақа?

Бир йилча муқаддам "Тошкент тўқимачилик комбинати" акционерлик жамиятида бўлиб, ҳамкасблари тилидан унинг номини бот-бот эшитганимда, мен ҳам ўзимга ана шу саволларни берган эдим. Кейин англадимки, кўпчиликнинг алқаб гапириши бежиз эмас экан. Бир касбда салкам қирқ йил меҳнат қилиш ҳар кимга ҳам насиб этавермайди. Давр синовларига дош бериш учун қанча бардош, темир ирода керак. Абдураҳмон ака ўз бурчи ва эътиқодига ҳамиша содиқ қолиб, ўн минг кишилик улкан корхонанинг паст-баланд ташвишларига елка тутиб келмоқда. У обрў кетидан қувмади, обрў, иззат-ҳурматнинг ўзи уни излаб топди.

Буларнинг ҳаммаси кейинг гаплар. Унгача...

МУСОҲАБА.

— Меҳнат фаолиятимни чилангарликдан бошлаганман, — дейди у. — Қибрайдаги ўрта мактабни битирган чоғимда орзу-ниятим аниқ эди. Шу боис ҳаёт йўлини танлашда адашмадим. Ҳаммаси одамнинг ўзига боғлиқ, албатта. Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг кечки курсида ўқиб юрганимда, кўзим ишда "пишиб" қолган бўлса керак, аввал уста ёрдамчиси, кейин уста этиб тайинлашди... Тажрибам йўқ. Боз устига дов-дастгоҳлар эски, камунум, денг... Хуллас, кўп қийинчиликларни бошдан ўтказганмиз. Ҳозиргидек тўла эркинлик қаёқда эди...

ЁН ДАФТАРДАГИ ҚАЙДЛАР

Тошкент тўқимачилик комбинати 1994 йилда очиқ турдаги акционерлик жамиятига айлантирилди. Ишчи-хизматчиларда бозор кўникмалари, мулкка эгалик туйғуси шаклланган сайин кам куч билан кўп ва сифатли маҳсулот тайёрлашга эришилмоқда. Корхона ҳисобхонасидан тақдим этилган маълумотнома ҳам фикримизни тасдиқлайди. Жорий йилнинг ўн ойи мобайнида 8208,7 млн. сўмлик миқдордаги тўқимачилик маҳсулотлари, жумладан, 5060,7. млн сўмлик кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарилди. Булар асосан чит, сатин, галтак ип, тайёр кийим-кечак ва ҳоказолардир.

Ходимларнинг ойлик маоши ўртача 10102 сўмни ташкил этмоқда. 1997 йилнинг биринчи ярмида ҳар бир акцияга 200 сўмдан, ўша йилнинг иккинчи ярмида эса 240 сўмдан дивиденд берилди. Жами акционерлар сони — 8409 нафар. Корхона маҳсулотлари жаҳон бозоридан ўз харидорини топмоқда. Улар МДҲдаги бир қатор мамлакатлар, шунингдек, Туркия, Хитой, Словакия ва бошқа давлатларга экспорт қилинаяпти. Айни чоқда 1998 йил якуни бўйича ишчи-хизматчиларга дивиденд тўлаш масаласи кўриб чиқилмоқда.

Биз корхона маъмурияти жойлашган иккинчи қаватга кўтариламиз. Бош муҳандис Валентина Шимёновага нима мақсадда келганимни айтдим.

— Абдураҳмон ҳақида сўраяпсизми? Ёзишга арзийди. Соддадил, баҳоси йўқ одам. Жамоа манфаати учун ўзини аямайди. Биласизми, шунча йил ҳамнафас бўлиб, бирор марта унинг нолиганини эслаёлмайман. Комбинатимиз республикадаги тармоқ корхоналари учун таянч пункт ҳисобланарди. Ҳозир, дейлик, Хоразм, Қашқадарё, Қорақалпоғистон, Фарғона ва бошқа ҳудудлардаги тўқимачилик шохобчаларида фаолият кўрсатаётган талай йигит-қизлар бу ерда тажрибали устозлардан илк сабоқ олишган, иш ўрганишган. Улар орасида Абдураҳмоннинг ўз ўрни бор эди. Ҳалиҳануз шогирдлари йўқлаб, келиб туришади. Ўзбекларда бир кун туз ичган жойга қирқ кун салом, деган гап бор-ку, ахир...

II. ДАРАХТ БИР ЖОЙДА КЎКАРАДИ

Комбинатни азим дарёга қиёслайдиган бўлсак, 1-йигирув-тўқув фабрикаси унинг йирик ва сербарака "ирмоқ"ларидан биридир. Бу ерда 11 та замонавий цех мавжуд бўлиб, 2000 дан зиёд киши меҳнат қилади. Уларнинг аксарияти хотин-қизлар. Фабрика калава иплардан тайёр мато — оқ сурп ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган. Бу жараённи беками кўст амалга оширишда кўп йиллик тажриба, маҳорат асқотаяпти. Тўғри, муаммолар ҳам йўқ эмас. Баъзида хомашё танқислиги панд беради. Қолаверса, цехлардаги шовқин даражаси ва чанг миқдорини камайтириш масаласи ҳалигача узил-кесил ҳал этилмаган. Тўқимачилар ўтиш даврига хос иқтисодий қийинчиликларни қадам-бақадам енгиб, ўз зиммаларига юклатилган вазифани сидқидилдан удлалаш йўлларини излашаяпти.

Эришилаётган ютуқларда А. Нурматов етакчилигидаги оҳорлаш цехи жамоасининг, шубҳасиз, муносиб ҳиссаси бор. Бу ерда эртаю кеч меҳнат авжида. Дастгоҳлар бир маромда гувиллайди. Иш уч сменада ташкил этилган. Шартномада белгиланган кўрсаткични ошириб бажарган ходим 60 фоиз устама ҳақ олади. Бозор шароитидан келиб чиқилиб, моддий рағбатлантиришнинг ана шундай самарали усулларидан фойдаланилмоқда. Зеро, сифатли, рақобатдош маҳсулот тайёрлаш оҳорловчилардан алоҳида масъулият талаб этади. Бизга айтишларича, оҳорлаш — бу калава иплар таркибига кимёвий моддалар қўшиб, унинг чидамлилиги ва мустаҳкамлигини ошириш дегани. Тола мустаҳкам бўлса, табиийки, тўқиш жараёни осонлашади, пишиқ-пухта газлама тайёрлаш учун қулайлик туғилади. Бундан эса ҳамма — оддий фаррошдан тортиб, биринчи раҳбаргача иқтисодий манфаатдор.

ЁН ДАФТАРДАГИ ҚАЙДЛАР

Кейинги беш йил мобайнида йигирув-тўқув фабрикаси замонавий ускуналар билан қайта жиҳозланди. Мавжуд 3264 та дастгоҳ технологик жиҳатдан эскириб қолган эди. Уларнинг ўрнига Россиядан 1100 та серунум техника олиб келиниб ўрнатилди. Ташаббус, изланиш, иқтисодий эркинлик ўз самарасини бераётир. Жорий йилнинг тўққиз ойи мобайнида 20 млн. метрга яқин читбоп газлама ишлаб чиқарилди. Бу кўзда тутилганидан анча зиёддир.

Ўзаро гурунглашиб ўтирганимизда, фабрика директори Мурод Салимов жўяли бир гапни айтди:

— Ўз участкасидаги маънавий иқлим ва меҳнат жараёнини бир дақиқа бўлсада, назардан қочирмайди. Ёшларга худди отасидек ғамхўр, меҳрибон. Ишчидан чиққан раҳбар эмасми, каттаю кичикни қадрлайди, яхшини қўллайди, ёмонни йўлга солади. Буям бир фазилат-да.

Миқти гавдали, табиатан мулоҳазакор Абдураҳмон ака хижолат тортгандек қизаради. Индамайди. Мен унга савол назари билан қарайман.

— Ҳозир баъзилар кўпроқ пул топиш учун бошқа соҳаларга, айтайлик, тижоратчиликка ўтиб кетаяпти. Сизда шундай истак бўлмаганми?

— Дарахт бир жойда кўкаради, ука. Читтакка ўхшаб, шохдан-шохга сакраб юриш ўзини билган одамга ярашмас. Мана, олтмишга кираяпман. Умр бўйи ҳалолликка сиғиниб яшадим. Буни баландпарвозликка йўйманг. Ўзимни ҳам, оиламни ҳам сабр-қаноатга ўргатганман. Шукр, кам бўлганим йўқ. Топганим тирикчиликка етиб турибди. Ҳаромдан ҳазар, дейди халқимиз. Ўн бармоғини оғзига тиққанларни ҳам кўраяпмиз-ку. Алал-оқибат шармандаси чиқиб, эл-юрт нафратига дучор бўлаяпти. Бундан Худонинг ўзи асрасин.

Ҳақ гап. Меҳнатнинг нони ширин бўлади. Буни идрок эта билиш ҳам бир санъат.

Хуллас, бизнинг Абдураҳмон ака ана шунақа одам!

Носир ТОШЕВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Бош қароргоҳи Голландияда жойлашган АБН АМРО Банк НV дунёдаги энг йирик банклардан бири ҳисобланади. Унинг жаҳондаги 71 та мамлакатда 1,900 дан ортиқ филиали мавжуд.

Юртимиз мустақилликга эришиб, чет эл инвестицияларини жалб этишга кенг йўл очилгач, мазкур банк билан ҳамкорликда "АБН АМРО Банк НБ Ўзбекистон" акционерлик жамияти ташкил қилинган эди. Куни кеча Тошкентдаги "Интерконтинентал" меҳмонхонасида ана шу банк бошқаруви журналистлар учун матбуот конференцияси ўтказди. Унда таъкидланганидек, бугунги кунда "АБН АМРО Банк НБ Ўзбекистон" АЖ 300дан ортиқ мижозларга эга бўлиб, улар сирасига йирик хорижий ва маҳаллий компаниялар, кўплаб қўшма корхоналар киради.

Ушбу банк ҳомийлигида Ўзбекистон Банк-молия академиясининг 17 нафар талабаси Голландиянинг Маастрихт мактабида таълим олиб қайтишди.

Бошқарув раиси жаноб П. Кляйн журналистлар саволларига жавоб берар экан, биз бу ерга узоқ муддатли ҳамкорлик учун келганмиз, мамлакатингизда бунинг учун барча шароитлар мавжуд, Ўзбекистон — Марказий Осиёнинг ёрқин юлдузидир, деди.

Озод РАЖАБОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ

ҚОНУННИНГ УСТУНЛИГИ — ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТНИНГ

Конституциямизда Ўзбекистон Республикасининг ҳуқуқий давлат сифатидаги таърифи берилмаган бўлса ҳам, ҳуқуқий давлатнинг моҳияти ва принциплари унинг бир қатор қоидаларида мавжуддир. Шу муносабат билан «ҳуқуқий давлат дея олиш учун давлат ҳокимияти ва фуқаролар ўртасидаги муносабатлар қандай йўлга қўйилиши керак?» деган савол пайдо бўлади. Биз бу саволга жавобни Ўзбекистонимизнинг Конституциясидан топамиз.

Ҳуқуқий давлат — бу Конституциявий принципларнинг қарор топишидир. Унинг таркибий қисмлари қуйидагилардан иборат:

— асосий ҳуқуқларнинг кафолатланиши;

— Конституция ва қонуннинг устунлиги;

— ҳокимиятнинг бўлиниши;

— давлат ва шахснинг ўзаро жавобгарлиги, яъни фуқаро ва давлатнинг ҳуқуқлар ҳамда бурчлар борасидаги тенглиги;

— судьяларнинг мустақиллиги;

— фуқаролар ҳуқуқларининг суд орқали ҳимоя қилиниши;

— қонунлар ва бошқа меъёрий ҳужжатларнинг Конституцияга мос бўлиши;

— конституциявий контрол.

Меёрий ҳужжатлар тизимида Конституция ва қонунларнинг устунлиги ҳуқуқий давлатнинг барпо этилиши ва ишлаб туришининг принципларидан бири ҳисобланади.

Конституция олий юридик кучга эга. Юртимизда унинг ва қонунларнинг устунлиги сўзсиз тан олинади. Барча қонунлар ва давлат ҳокимияти органлари, маҳаллий ҳокимият ва фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг ҳужжатлари унга мос бўлиши лозим. Бирорта ҳам қонун ёки бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжат Конституция нормалари ва қоидаларига зид келиши мумкин эмас, дейилган Конституция 16-моддасининг иккинчи қисмида. 15-модда иккинчи қисмига кўра, давлат, унинг органлари, мансабдор шахслар, жамоат бирлашмалари, фуқаролар Конституция ва қонунларга мувофиқ иш кўрадилар.

Конституциянинг устунлиги, конституциявий қонунийлик принциплари ўз-ўзидан рўёбга чиқмайди. Уларнинг амал қилиши атайлаб ёхуд ҳуқуқни қўлланишдаги хато туфайли бузилиши мумкин. Конституция бузилишининг олдини олиш ва бартараф этиш учун бизнинг Асосий қонунимиз ҳуқуқий воситалар тизимини назарда тутади.

Конституциявий контрол Конституциянинг устунлик

принципи амал қилишини муҳофаза этишни таъминлашга қаратилган институтдир. Ўзбекистон Республикаси Президенти, Олий Мажлис, Вазирлар Маҳкамаси, Конституциявий суд уни амалга оширувчи давлат органлари ҳисобланади. Президент давлат бошлиғи сифатида Конституциянинг 93-моддаси 14-бандига мувофиқ, Ўзбекистон Республикасининг қонунларини имзолайди; қонунга ўз эътирозларини илова этиб, уни такроран муҳокама қилиш ва овозга қўйиш учун Олий Мажлисга қайтаришга ҳақли.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси Президенти ўз ваколатларига мувофиқ, Конституциянинг устунлиги принципининг амал қилишини муҳофаза этиш бўйича конституциявий контролни амалга оширади.

Қонун чиқарувчи ҳокимиятга эга бўлган олий давлат вакиллик органи ҳисобланувчи Олий Мажлис конституциявий назоратни амалга ошириш учун махсус ёрдамчи органлар ва муассасалар тузиши мумкин. Масалан, парламентнинг Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти, Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (ОМБУДСМАН) шулар жумласидандир.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг ҳужжатлари Конституцияга номувофиқлиги аниқланган тақдирда, Вазирлар Маҳкамаси бундай ҳужжатнинг амал қилишини тўхтатиб қўйишга ва бекор қилишга ҳақли. Вазирликлар ва идоралар чиқарган умумий мажбурий тусдаги норматив ҳужжатларнинг қонуний бўлишини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси 1997 йил 9 октябрда қабул қилган қарорга кўра, бундай ҳужжатлар белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан кучга киради.

Конституциявий контролнинг зикр этилган турларини умумий конституциявий контрол деб баҳолаш мумкин.

Ўз ваколатини доимий асосда амалга оширадиган Конституциявий суд ихтисослашган конституциявий контрол қилиш органи ҳисобланади. Асосий қонунимизнинг 108-моддаси ва «Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди тўғрисида»ги Қонуннинг 1-моддасига мувофиқ, Конституциявий суд қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимиятларнинг ҳужжатлари Конституцияга қанчалик мослигига доир ишларни кўрадиган суд ҳокимияти органидир. Унинг қарорлари матбуотда эълон қилинган пайтдан эътиборан кучга киради, улар қатъий ва улар устидан шикоят қилиш мумкин эмас.

Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва парламентнинг бошқа ҳужжатлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, ҳукуматнинг ва давлат ҳокимияти маҳаллий органларининг қарорлари, мамлакатимизнинг давлатлараро шартномалари ва бошқа мажбуриятлари Конституциявий суд томонидан контрол қилинадиган объектлардир. Бундан ташқари, Конституциявий суд Қорақалпоғистон Республикасининг Конституцияси Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига, Қорақалпоғистон Республикасининг қонунлари Ўзбекистон Республикасининг қонунларига мувофиқлиги тўғрисида хулоса беради.

Конституциявий суд Конституция ва қонунларнинг нормаларига шарҳ беради. Бошқа мамлакатларнинг айрим конституциявий судларигина шундай ваколатга эга. Мақсад — конституциявий нормаларнинг маъно ва мазмунини тушунишда бир хилликни ҳамда барқарорликни таъминлашдир. Негаки, булар ҳуқуқий давлатнинг негизини ташкил этади. Давлат фаолиятининг йўналишлари орасида мустақил ўрин тутадиган Конституция нормаларини шарҳлаш конституциявий контролнинг ўзига хос шакли ҳисобланади.

Амалга оширилиш вақтига кўра, конституциявий контрол дастлабки (превентив) ва кейинги (репрессив) бўлиши мумкин. Дастлабки контрол қилишда норматив ҳужжат кучга кирмасидан олдин текширилади, кейинги контрол қилиш кучга кирган норматив ҳужжатларга нисбатан татбиқ этилади. Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди кейинги конституциявий контрол қилишни амалга оширади.

Ўтказилиш усулига кўра, конституциявий контрол мавҳум (абстракт) ёки аниқ (конкрет) бўлади. Мавҳум контрол бирон-бир ишга боғлиқ бўлмаган ҳолда қонуннинг конституциявийлиги текширилишини билдиради. Аниқ контрол эса аниқ бир ишни ҳал этиш чоғида конституциявийлиги баҳсли муайян қонун қўлланилган тақдирда шу иш муносабати билангина амалга оширилади. Аниқ контрол Конституциявий судга масалалар киритиш ҳуқуқига эга бўлган субъектлар билан боғлиқ. Конституциявий контрол норматив ҳужжатларнинг мазмуни бўйича ҳам (моддий контрол), уларнинг шакли ва қабул қилиниш усули бўйича ҳам (шаклий контрол) амалга оширилади. Моддий контрол қилиш норматив ҳужжат мазмунининг Конституция қоидаларига мувофиқлиги текширилишини билдиради. Шаклий контрол қилишда норматив ҳужжатни чиқариш борасида конституциявий талабларга риоя этилганлиги, яъни бу уни чиқарган органнинг ваколатига кирган-кирмаганлиги, бунда тартиб-қоидаларга риоя этилгани ёки этилмагани, ҳужжат тегишлича шаклда чиқарилган-чиқарилмагани текширилади.

Мана, уч йилдирки, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди конституциявий контролни амалга оширмоқда. Унинг фаолиятининг асосий йўналишлари ва шакллари кўзга ташланмоқда. Масалаларни суд муҳокамасига судьялар ташаббуси билан киритиш амалиёти кенг қўлланилмоқда. Бунда, қоида тариқасида, фуқаролар, давлат органлари ва жамоат бирлашмаларининг хатлари ва мурожаатларини таҳлил этиш натижалари ҳисобга олинмоқда.

Бу соҳада Конституциявий суд фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги, шу жумладан, меҳнат, фуқаролик, уй-жой муносабатларидан келиб чиқадиган бир қатор ишларни кўриб чиқди. Улардан баъзиларини, катта ижтимоий аҳамиятга молик бўлган, қизиқиш уйғотадиган ва эътиборни тортадиганларини қисқача айтиб ўтиш ўринлидир.

Ана шундай масалалардан бири иккинчи жаҳон уруши ногиронларига ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчи учун, боқувчисини йўқотганлик муносабати билан нафақа олаётган оилаларга уй-жой майдони ва коммунал хизматлар ҳақини тўлашда имтиёзлар бериш билан боғлиқ эди. Ўзбекистон Президентининг 1990 йил 7 майдаги Фармони билан фуқароларнинг кўрсатилган тоифалари квартира ҳақи тўлашдан тўлиқ озод қилинганлар. Бироқ Ўзбекистон ҳукумати томонидан 1981 йил 7 июлда тасдиқланган мазкур масалага доир Низомга ўзгартиш киритилмаган ва коммунал хизматларнинг ходимлари квартира ҳақини 50 фоиз миқдорида ундиришни давом эттираверганлар. Конституциявий суднинг қарорига биноан, ушбу қоида Конституцияга мос эмас, деб топилди ва Вазирлар Маҳкамасига янги Низом ишлаб чиқиш таклиф этилди.

Конституциявий суд мажлисида вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг 2000 дан зиёд қарор ва фармойишларини ўрганиш якунлари кўриб чиқилди. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг ҳуқуқий ҳужжатлари Конституцияга ва «Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига асосан мувофиқлиги, ижтимоий-иқтисодий ривожланиш ҳамда ўтказилаётган ислоҳотларнинг вазифаларини амалга оширишга қаратилганлиги эътироф этилди. Шу билан бирга, айрим ҳқжжатлар Конституцияга мос эмас. Чунончи, Сурхондарё вилояти ҳокимининг 1996 йил 15 августдаги «Сурхондарё» бадиий альбомини чоп этиш харажатларини қоплаш тўғрисида»ги 164-сонли фармойиши туфайли Денов пахта тозалаш ҳиссадорлик корхонасининг мулк ҳуқуқи бузилган.

Конституциявий суд Хоразм вилояти ҳокимининг 1996 йил 1Г ноябрдаги 275-сонли қарори билан тасдиқланган «Мусиқа ва хореография санъатини янада ривожлантириш тўғрисида»ги Низомнинг 2.7-бандини Конституциянинг 105-моддасига зид деб топди. Ушбу Низомда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари зиммасига уларнинг фаолиятига хос бўлмаган вазифалар юклатилган. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари маҳаллий халқ депутатлари кенгашлари ва ҳокимликнинг таркибига кирмаслиги, улар «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонунда назарда тутилган ваколатларига мувофиқ, ўз ҳудудида ижтимоий ва хўжалик вазифаларини мустақил ҳал этиши ҳисобга олинмаган.

Бир қатор вилоятлар ҳокимларининг фармойиши билан судьялар вилоятларнинг адлия бошқармалари ҳайъатларига аъзо этиб тасдиқланганлар, ҳокимият ижроия органларининг турли комиссиялари таркибига киритилганлар. Ҳокимларнинг эътибори шунга қаратилдики, судьялар қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимиятлардан мустақилдирлар. Шу боис уларнинг фаолияти ҳокимликлар томонидан баҳоланиши мумкин эмас, судьяларга ижро этиш вазифаларини юклаб қўйиш ҳам қонунга хилофдир.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йилда ва 1997 йилнинг биринчи чорагида қабул қилинган айрим норматив ҳужжатларининг Конституцияга мослигини текшириш тўғрисидаги масалалар кўриб чиқилди. Жумладан, Вазирлар Маҳкамаси меҳнат шартномаси (контракти) тузиш бўйича тавсияларни тасдиқлаб ўз ваколатини ошириб юборган ҳамда Меҳнат кодексининг 75-моддасини ва «Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамаси тўғрисида»ги Қонуннинг 20-моддасини бузган, деб топилди.

Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 24 августдаги қарорига биноан «Педагог ходимлар билан меҳнат шартномалари тузишнинг контракт шакли тўғрисидаги Низом» тасдиқланган. Низомга кўра, бундай шартномаларни давлат олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, ҳунар-техника билим юртлари, умумтаълим мактабларининг педагог ходимлари билан бир йилдан беш йилгача муддатга тузиш назарда тутилган. Конституциявий суд ушбу норма Конституцияга мувофиқ эмас ва педагог ходимларнинг меҳнат ҳуқуқларини чеклаб қўяди, деган хулосага келди. Конституциянинг 18-моддасида белгилаб қўйилганки, барча фуқаролар бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, қонун олдида тенгдирлар. Ҳар кимга ишга эга бўлишда, меҳнат қилиш ва иш билан таъминланиш шарт-шароитларида тенг имкониятлар яратиб берилиши Меҳнат кодексининг 58-моддасида ҳам назарда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазири ва Марказий банк раиси Фуқаролик кодексининг 784-моддасини ва хўжалик юритувчи субъектлар ҳисобварағидан пул маблағларини ўчириш навбатини тартибга солувчи бошқа нормаларини Конституцияга мос эмас, деб топиш тўғрисида Конституциявий судга мурожаат этдилар. Хатда меҳнатга оид ва бошқа ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган талабларни корхоналарнинг солиққа

ИҚТИСОДИЙ ТАҲЛИЛ

ЧОРВАЧИЛИК ЎГАЙ СОҲАМИ?

Тошкент вилоятидаги Чиноз наслчилик заводи бундан бир неча йил олдин нафақат вилоятда, балки республикада ҳам етакчи чорвачилик хўжаликларидан бири эди. Бу ерда 4-4,5 минг бош қорамол боқилар, ҳар говмишдан йилига беш минг килограммга етказиб серқаймоқ сут соғиб олинарди. Афсуски, ҳозир бу ердаги аҳвол мутлақо бошқача. Бултур сигирлар маҳсулдорлиги бор-йўғи 567 килограммни ташкил этган бўлса, жорий йил кўрсаткичлари бундан сал кўп, халос. Қорамол сони ҳам кескин камайиб кетди. Натижада бу йил чорва озуқаси етиштириш учун ажратилган ерларнинг бир қисмига пахта экилди.

Бундай ҳолни пойтахт вилоятининг яна бир неча хўжаликларида ҳам кузатиш мумкин. Оқибати эса маълум. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш камайиб бормоқда. Масалан, Бекобод туманида ўтган йилнинг шу даврида 976 тонна сут етиштирилган бўлса, жорий йилда бу рақам 816 тоннага тушиб қолди. Қорамол сони ҳам камайган. Сигирлардан кунига атиги 2-3 килограммдан сут соғиб олинмоқда, холос.

— Биз наслчилик ишларини тўғри йўлга қўймай туриб чорвачиликни ривожлантиришимиз қийин,— дейди вилоят "Чорванаслхизмат" масъулияти чекланган жамият бошқаруви раиси Ўктам Саидов.— Афсуски, чорвадорларимизда ҳамон қорамол бош сонини зўрма-зўраки кўпайтиришга мойиллик бор. Ахир, ўнта эчкимижоз сигирдан соғиб олинадиган сутни битта наслдор говмиш беради-ку?

Суҳбатдошимизнинг куйинганича бор. Наслсиз мол боқиб гўшт, сут етиштираётган чорвадорнинг косаси оқармаслиги, нуқул зарарга ишлаши аниқ. Бироқ уларнинг олдида ҳам бир талай муаммолар йиғилиб қолганидан кўз юмиб бўлмайди. Масалан, Оҳангарон туманидаги "Мирзаота" фермер хўжалиги раҳбари Қўзибой Тошбоев билан суҳбатлашганимизда, хусусийлаштириб олган чорвачилик фермасида иш юришмаётгани, зотдор сигирлар сотиб олиш учун эса маҳаллий банклардан тегишли кредит ундириб ололмаётганидан нолиди. Озуқа етиштиришга экин майдонлари етишмайди, мавжудлари ҳам чекка, унумсиз жойлардан ажратилган. Бу гапни бошқа чорвадорлардан ҳам эшитиш мумкин.

Вилоятда ҳар бир шартли бош қорамол учун 0,3 гектар экин майдони ажратиб берилмоқда. Мутахассисларнинг фикрича, ҳар гектар ердан 8-10 тоннадан озуқа олиш мумкин. Амалда эса бу рақам 5-6 тоннадан ошмаётир. Аҳвол шундай бўлгач, ҳар қанча ер майдони ҳам чорвадор учун камлик қилиши мумкин. Ерга ишлов беришда эса техника тақчиллиги панд беряпти. Қолаверса, чорвадорлар ўзларига қарашли экин майдонларига тўла хўжайинлик қилаётгани ҳам йўқ.

Вилоятда озуқа базасини мустаҳкамлаш, чорва наслини яхшилаш туфайли мўлкўл чорвачилик маҳсулотлари етиштираётган туман ва хўжаликлар ҳам кам эмас. Хусусан, Зангиота, Тошкент, Қибрай, Юқоричирчиқ туманлари чорвадорларининг бу борадаги тажрибаларини оммалаштирса арзийди. Қибрай туманидаги "Қизил шалола" наслчилик заводи, Тошкент туманидаги "Ўзбекистон", Мамажон Фозилов номидаги хўжаликлар, Зангиота туманидаги "Тўлаган" фермер хўжалигида ҳар бош сигирдан уч минг килограммга етказиб сут соғиб олинаётир. Янгийўл туманидаги "Фозил ота", Юқоричирчиқ туманидаги "Тано" фермер хўжаликларида эса наслчилик ишлари самарали йўлга қўйилган. Айни пайтда вилоятда 45 та наслчилик фермаси мавжуд. Улар аста-секин наслдор ғунажинлар етказиб беришни кўпайтирмоқда.

Тажрибадан шу нарса маълумки, наслчилик ишларини ҳар бир хўжаликда йўлга қўйиш мумкин. Бунда сигирларни сунъий уруғлантириш усули жуда қўл келади. Биз юқорида номини тилга олган жамият раиси Ў.Саидовнинг фикрича, бу хўжаликларга жуда арзон тушади, қолаверса анча фойдали бўлади. Аммо нима учундир вилоятда жаҳон тажрибасида аллақачон синовдан ўтган, мўл чорва маҳсулотлари етиштиришда катта ўрин тутаётган фан ютуқларини ишлаб чиқаришга оқилона жорий этишга панжа орасидан қараш ҳамон давом этиб келяпти. Буни чорвадорларнинг "Чорванаслхизмат" жамияти билан муносабатларида ҳам яққол кўриш мумкин.

Жамият жорий йилда қорамоллар наслини яхшилаш бўйича 114 хўжалик билан шартнома тузган. Боз устига, 33 хўжалик шартнома мажбуриятларини умуман бажармаяпти. Жумладан, Қуйичирчиқ туманидаги "Пахтачи", "Наврўз", "Дўстлик" хўжаликлари шу чоққача шартномадаги уруғнинг бир дозасини ҳам олгани йўқ. Бекобод туманидаги саккиз хўжалик ҳақида ҳам шундай дейиш мумкин. Бўка, Оҳангарон, Пскент туманларида ҳам наслчилик ишлари бутунлай ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Аҳвол шундай бўлгач, чорвадорлар эчкимижоз сигир боқиб, ўз ёғларига ўзлари қоврилиб юраверади-да.

Бугунги кунда аҳоли қарамоғидаги қорамоллар ҳам кўпаймоқда. Бинобарин, улар наслини яхшилаш, озуқа базасини мустаҳкамлаш учун шароит яратиб бериш лозим бўлади. Шаҳар ва туманларда фаолият кўрсатаётган ветеринария хизмати ходимлари ҳозирча бу вазифанинг уддасидан чиқаётгани йўқ. Бир сўз билан айтсак, айни пайтда, Тошкент вилоятида чорвачилик ўгай соҳа бўлиб турибди.

Неъмат ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

РЕЖА ЧЕГАРА ЭМАС

Айни кунларда Қарши туманидаги хўжаликлараро бўрдоқичилик очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти жамоаси 1200 бош қорамол, 5600 бош қўй-қўчқор боқишмоқда. Жорий йилда улар режадаги 380 тонна ўрнига, ҳозиргача 388 тонна сифатли гўшт топширишди.

Жамиятнинг 627 гектар экин майдони бор. Айни пайтда 250 гектар майдонга кузги ғалла экиб суғорилаяпти. Шунингдек, бу ерда 332 гектар бедазор, 5 гектар боғ, 45 гектар оралиқ экинлари, 8 гектар полиз ва сабзавот экинлари мавжуд.

Иш билган имконият излайди деганларидек, яқинда бу ерда янги колбаса цехи қуриб битказилди. Бундан ташқари ҳиссадорлик жамиятида тегирмон, новвойхона, мойжувозлар ишлаб турибди.

СУРАТЛАРДА: ишчилар Ойгул Раҳматова ва Жамшид Саидов; жамиятнинг илғор чўпони Алишер Очилов.

Ш. ШАРОПОВ (ЎзА) олган суратлар.

6 ЙИЛЛИГИГА

АСОСИЙ ТАМОЙИЛИ

...оид тўловлар ва бюджетдан ташқари фондларга тўловлар бўйича мажбуриятларига нисбатан имтиёзли тарзда қондиришнинг мақсадга мувофиқ эмаслиги таъкидланган эди. Бундай тартиб чиндан ҳам бюджетга тўловлар бўйича боқимандалар ўсишига олиб келди, ўқитувчилар, шифокорлар ва бошқа бюджетдаги ташкилотларнинг ходимларига иш ҳақини пенсиялар, стипендиялар, нафақалар ва аҳолининг ижтимоий ночор қатламларига бошқа тўловларни ўз вақтида тўлиқ тўлаш имкониятини анча чеклаб қўйган.

Конституциявий суд Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик ва Меҳнат кодекслари, «Корхоналар тўғрисида»ги Қонуни нормаларини таҳлил этиб, уларни Конституцияга номувофиқ деб эътироф этиш учун асос топмади ва Конституциянинг 82-моддасига ҳамда «Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий суди тўғрисида»ги Қонунга мувофиқ, қонунчилик ташаббуси билан чиқиш тартиби борасида Олий Мажлисга масала киритди.

Олий Мажлис ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти Конституциявий судга мурожаат этиб, Меҳнат кодексининг айрим тоифадаги ходимлар учун иш вақтининг қисқартирилган муддатини белгилаш мумкинлиги тўғрисидаги 118-моддасига шарҳ беришни ва касал бўлиб қолган оила аъзосини парвариш қилганлик учун нафақа тайинлаш ва тўлашни тартибга солувчи нормаларнинг Конституцияга қанчалик мослигини текширишни сўради. Конституциявий суд ушбу масалаларни суд мажлисида кўриб чиқиб, уларнинг тўғри ҳал этилишига кўмаклашди.

Давлат органлари ва фуқароларнинг мурожаатлари муносабати билан ўрганиб чиқилган ҳамда ҳал этилган айрим масалалар ана шулардан иборат.

Конституциявий суд Конституцияга ҳурмат билан қарашни шакллантиришда, фуқароларни қонунга итоаткорлик руҳида тарбиялашда, демократик ахлоқ кўникмаларини ўзлаштиришда, Олий Мажлис тасдиқлаган Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш миллий дастурини рўёбга чиқаришда кўмаклашишга даъват этилгандир. Шу мақсадда Конституциявий суд Конституциянинг асосий қоидаларини тушунтириш юзасидан тадбирлар ўтказмоқда.

Биз конституциявий контролнинг Европага хос моделини танлаб олганмиз. Бу бизнинг халқаро алоқаларимиз йўналишини белгилайди. Конституциявий суд Германия Федератив Республикаси Конституциявий суди, Франция Конституциявий кенгаши, Польша Конституциявий трибунали, Чехия, Словакия ва бошқа демократик ислоҳотлар йўлига ўтган давлатларнинг конституциявий судлари билан ҳамкорликни йўлга қўйди.

Биз Европа Иттифоқи билан ҳам ҳамкорлик қиляпмиз. Европа Иттифоқи ТАСИС дастури доирасида ўтказган бир қатор семинарлар мамлакатимиз Конституциявий судининг шаклланишига кўмаклашди. Бу йил ЕХҲТнинг Демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюроси дастурига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судини қўллаб-қувватлаш мақсадида тренинглар ўтказилмоқда. Бунинг учун таянч орган этиб Франция Конституциявий кенгаши танланган.

Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди делегациялари Демократия сари интилиш маркази (АҚШ) томонидан Вашингтонда, Страсбургда ва Варшавада ўтказилган конституциявий судларнинг халқаро анжуманларида қатнашди. Европа Конституциявий судларининг XI Конференциясига тайёргарлик кўришга бағишланган, 1997 йил октябрь ойида Варшавада бўлиб ўтган кенгашда Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди Европа Конституциявий судлари Конференцияси аъзолигига номзод мақомида иштирок этди. 1998 йил май ойида Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди демократик ислоҳотлар йўлига ўтган Европа ва Осиё мамлакатлари конституциявий судларининг Иқтисодий ҳамкорлик қилиш ва ривожланиш ташкилоти (ИҲРТ) томонидан Истанбулда ўтказилган семинарда қатнашди. 1998 йилда март ойида Будапештда Конституциявий ва қонунчилик сиёсати институти ташкил этган семинарда иштирок этди. Конрад Аденауэр фондининг таклифига биноан мамлакатимиз Конституциявий суди судьялари Германия Федератив Республикаси Конституциявий судининг фаолияти билан танишдилар.

Тошкентда Конституциявий суд Инсон ҳуқуқлари бўйича Миллий марказ билан ҳамкорликда «Конституциявий суд ва инсон ҳуқуқлари» мавзуида халқаро «тўгарак стол» мажлисини ўтказди. Унда БМТ Тараққиёт дастури, ЕХҲТ, Германия Федератив Республикаси ва Франция вакиллари иштирок этдилар. 1997 ва 1998 йиллар мобайнида БМТ Тараққиёт дастури, ЕХҲТ ва Конрад Аденауэр фонди билан биргаликда Ўзбекистон шаҳарлари ва туманларида «Демократия ва ҳуқуқий давлат» мавзуида бир қатор семинарлар ўтказилди. Яқинда Германия Федерал конституциявий суди билан биргаликда «Конституциявий контрол: қонунлар мажмуи ва суд амалиёти» мавзуида семинар ташкил этилди.

«Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг Ахборотномаси» чиқарилиши фаолиятимизда муҳим воқеа бўлди. «Ахборотнома»ни чиқаришни мамлакатимизнинг инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлатни қуриш йўлидан ривожланиш эҳтиёжлари тақозо этди.

«Ахборотнома» ахборот-маърифий нашрдир. Бу шуни билдирадики, аввало, муштарийлар Конституциявий суд фаолиятидан воқиф бўладилар, унинг материаллари билан танишадилар, ўтказилаётган тадбирлар, судьяларимизнинг чет эллик ҳамкасблари билан алоқалари, халқаро конференциялар, симпозиумлар, семинарлардаги иштироки ҳақида билиб оладилар. «Ахборотнома» хорижий давлатлардаги конституциявий судлов тажрибаси, ҳуқуқни қўллаш, инсоннинг конституциявий ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш ҳамда Конституциявий суд фаолиятига дахлдор бошқа долзарб муаммолар тўғрисидаги материалларга ўз саҳифаларидан жой беришни мўлжалламоқда.

1996 йил 29 августда биринчи чақириқ Олий Мажлисининг VI сессиясида ҳозирги босқичда демократик ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим вазифаларига бағишланган маърузасида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримов инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини таъсирчан ҳимоя қилишни таъминлаш юзасидан аниқ чора-тадбирларни амалга ошириш зарурлигини таъкидлаб, бу масалада суд, энг аввало Конституциявий суд қатъий позицияда турмоғи лозим, деб кўрсатиб ўтган эдилар.

Конституциявий суд ана шу вазифаларни ўзининг амалий фаолиятида татбиқ этишга интилмоқда.

Баҳодир ЭШОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг раиси.

ҲАФТАЛИК ТЕЛЕДАСТУР

ДУШАНБА, 30 НОЯБРЬ

«Ўзбекистон» телеканали

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00—8.40 «Таҳлилнома».

*

8.40 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув. 9.05 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Андижон — Бобур Ватани». 9.25 «Жаҳон спорти». 9.35 «Олтин тож». Телевизион ўйин. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар. 10.05 Кино янгиликлари. 10.20 «Ўзбек киноси ижодкорлари». 10.40 Кундузги сеанс. «Бувам, Килиан ва мен». Бадиий фильм. 12.05 «Санъат олами». 12.25 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти. 12.55 «Ўзбекистон ифтихори». Бадиий спорт дастури. 13.35—14.00 «Чироғи ёниқ уй». Телетанлов.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал. 18.25 «Олам ва одам». 18.40 «Қонун ва ижро». 18.55 «Тўйларимиз ҳақида ўйларимиз». 19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.00 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Биржа ва банк хабарлари». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.05 «Иқтисод ва биз». 21.30 «Янграсин шўх яллалар». Мусиқий дастур. 22.05 «Сиёсат оламида». 22.25 **«Маънавият» дастури.** 23.15 «Ўзбек театри дарғаси». Маннон Уйғур таваллудининг 100 йиллигига бағишланади. 23.55 «Ахборот». 00.25—00.30 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-2

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. 18.20 «Ақл ёшдамас». 18.35 «Эгиз қўшиқлар». 19.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 19.25 «Буюк юрт фарзандиман». 19.40, 20.30, 22.25 — Эълонлар. 19.45 «Морена Клара». Телесериал. 20.35 «Ёшлар» телеканалида. 20.40 «Жаҳон». Халқаро шарҳ. 21.00 «Ёшлар» телеканалида премьера: «Аёл зоти». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 1-қисм. 21.30 «Ўзбегим». 21.50 «Кулгига нима етсин». 22.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 22.30 Синема. «Алишер Навоий». 00.10 Араб эстрадаси. 00.25 Спорт-қитъаси. 00.50 Хайрли тун!

ЎзТВ-III

17.55 Кўрсатувлар дастури. 18.00 «ДАРАКЧИ». 18.10 «Ерилтош». Мультуплам. 18.20 Телефакт. 18.30 «Сен ҳақингда ва сен учун». 18.45 «Санта-Барбара». Телесериал. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Мухлис—ТВ». 20.20 Мусиқий парча. 20.30 «Ахборот». 21.05 «Олтин калит» лотереяси. 21.20 «Таггерт». Телесериал. 22.10 «Чемпион билан учрашув». 22.35 Телефакт. 22.45 «ДАРАКЧИ». 22.55 «Минг бир ҳикмат». 23.00 Оҳанглар ва эълонлар. 23.10 Саргузашт фильмлар экрани. 01.05 «Хайрли тун, шаҳрим!».

«Халқаро» телеканали

* * *

16.45 Кўрсатувлар тартиби. 16.50 «Мультсайёра».

*

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

*

Россия жамоат телевидениеси.
18.45 «Тилиз пайт».
19.05 Душанба куни Познер билан. «Биз» дастури.
19.45 «Соялар чошгоҳда йўқолади». Сериал.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».

*

21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 142-қисм. 22.20 «Оламда нима гап?». Ахборот кўрсатуви. 22.25 «Замонавий дизайн». 22.45 «Вақт хазинасидан». 23.00 «Вести». 23.30 «Москва кўз ёшларга ишонмайди». Бадиий фильм. 1-серия. 00.40 «Ахборот» (рус тилида). 01.05 Тунги сеанс: Ален Делон «Бўйсунмас» фильмида. 1-қисм. 02.05—02.10 Тунингиз осуда бўлсин!

СЕШАНБА, 1 ДЕКАБРЬ

«Ўзбекистон» телеканали

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00—8.30 «Ахборот».

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи. 8.45 Лирик тароналар. 9.05 «Жан Кристофф». Телевизион бадиий фильм. 1-қисм. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар. 10.05 Янги алифбони ўрганамиз. 10.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ватан туйғуси». 11.00 «Қиёфа». 12.05 Осиё ўйинлари. «Бангкокдан—Сиднейгача». «Умид» намойиш этади: 12.25 «Қишнинг биринчи куни». 12.35 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».

*

12.55—14.00 Кундузги сеанс. «Йўл бўлсин». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Умр гулшани». Тамилла Қосимова. 18.45 «Аср муаммоси». 19.05 «Бинокор». 19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.20, 22.55 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Аруз гулшани». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.05 «Акс садо». 21.35 «Келин-куёв». Телешоу. 22.25 Санъат усталарининг концерти. 23.00 «Ўзлигинг намоён қил». Экранда—Сирдарё вилояти. 23.25 «Ахборот». 23.55—24.00 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-2

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. 18.20 «Ёшлар ва спорт». 18.35 Ватан манзаралари. 18.55 Мусиқий лаҳзалар. 19.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 19.25 «Солиқ ҳақида сабоқлар». 19.40, 20.30, 22.25 — Эълонлар. 19.45 «Морена Клара». Телесериал. 20.35 «Ёшлар» телеканалида. 20.40 Сиз севган хонанда: Дилфуза Раҳимова. 21.00 «Ёшлар» телеканалида премьера. «Аёл зоти». Кўп қисмли бадиий фильм. 2-қисм. 21.30 «Очун». Қорақалпоғистондан тайёрланган. 2-кўрсатув. 21.50 Шарқ эстрадаси. 22.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 22.30 Синема. «Чин муҳаббат». 00.10 Хайрли тун!

ЎзТВ-III

17.55 Кўрсатувлар дастури. 18.00 «ДАРАКЧИ». 18.10 Болалар учун. «Энди эртак бошланади». 18.30 «Санта-Барбара». Телесериал. 19.15 «Табиат шифохонаси». 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Мисли гавҳар». 20.15 «Ҳиндистондан салом». 20.30 «Ахборот». 21.05 «Таггерт». Телесериал. 21.55 «Туризм ҳақида». Ҳафталик шарҳ. 22.25 «Бешинчи ўлчов». 22.45 «ДАРАКЧИ». 22.55 «Бу—джаз». 23.15 «Морт ва Фил». Мультсериал. 23.35 Оҳанглар ва эълонлар. 23.45 «Кинонигоҳ». 01.30 «Хайрли тун, шаҳрим!».

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00

*

16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».

*

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

*

Россия жамоат телевидениеси
18.45 «Шу ерда ва ҳозир».
19.05 «Мавзу».
19.50 «Соялар чошгоҳда йўқолади». Сериал.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».

*

21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 143-қисм. 22.20 «Оламда нима гап?». Ахборот кўрсатуви. 22.25 «Таъзим». 22.45 «Подиум». 23.00 «Вести». 23.30 «Москва кўз ёшларга ишонмайди». Бадиий фильм. 2-серия. 00.50 «Ахборот» (рус тилида). 01.15 Тунги сеанс: «Бўйсунмас». Бадиий фильм. 2-қисм. 02.15—02.20 Тунингиз осуда бўлсин!

ЧОРШАНБА, 2 ДЕКАБРЬ

«Ўзбекистон» телеканали

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00—8.30 «Ахборот».

*

8.30 «Оҳанграбо жилоси». Мусиқий дастур. 8.50 «Мураббий». Спорт дастури. 9.05 «Жан Кристофф». Телевизион бадиий фильм. 2-қисм. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар. 10.05 Алифбо сабоқлари. 10.35 «Жавоҳирлар бўстони». Адабий кўрсатув. 10.55 «Маърифат маскани». 11.35 «Мактублар — кабутарлар». 12.05 «Икки жин». Мультфильм. 12.15 «Акс садо». 12.45 Ш. Холмирзаев. «Қадимда бўлган экан...». Видеофильм. 1-қисм. 14.10—14.40 «Муз-ринг». Мусиқий дастур.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Омад юлдузи». Телевизион ўйин. 18.30 «Қатрада қуёш акси». 18.50 «Ранглар жилоси». 19.05 «Таянч нуқтаси». 19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 23.15 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Таълим-тарбия миллий дастури — амалда». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.05 «Вазият». 21.25 «Диёр мадҳи». Мусиқий дастур. 21.40 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Амур Темур ва Тўхтамишхон». Фильм-спектакль премьераси. 23.20 «Талқин. XX аср». 23.45 «Ахборот». 00.15—00.20 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-2

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. 18.20 «Доира зарби». 18.40 «Минг бир маслаҳат». 18.55 Мусиқий клип-антракт. 19.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 19.25 Муҳаббат наволари. 19.35 «Ракурс». 20.00 Спорт-лотто. 20.10 «Лаззат». 20.25, 22.45 — Эълонлар. 20.30 «Ринг». 20.45 «Меҳр кўзда». 21.05 «Ёшлик куйлайди». 21.20 «02» тўлқинида. 21.30 «Спектаклдан сўнг». 21.50 «Ёшлар» телеканалида. 21.55 Мусиқий лаҳзалар. 22.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 22.25 Хит-коллекция. 22.50 Синема. «Қизил помада изи». 00.30 Хайрли тун!

ЎзТВ-III

17.55 Кўрсатувлар дастури. 18.00 «ДАРАКЧИ». 18.10 «Ерилтош». Мультуплам. 18.30 «Санта-Барбара». Телесериал. 19.15 «Усто». Телелавҳа. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Онагинам». 20.20 Мусиқий лаҳза. 20.30 «Ахборот». 21.05 «Тошкент ҳайвонот боғи». Телелавҳа. 21.10 «Менинг Тошкентим». Муаллифлик кўрсатуви. 21.40 «Таггерт». Телесериал. 22.30 Эстрада концерти. 22.45 «ДАРАКЧИ». 22.55 «Кўзгу». 23.15 Оҳанглар ва эълонлар. 23.25 Видео—«О». 01.05 «Хайрли тун, шаҳрим!».

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00

*

16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».

*

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

*

Россия жамоат телевидениеси
18.45 «Шу ерда ва ҳозир».
19.05 «Инсон ва қонун».
19.45 «Соялар чошгоҳда йўқолади». Сериал.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».

*

21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 144-қисм. 22.20 «Оламда нима гап?». Ахборот кўрсатуви. 22.25 «Дурдаршан». 22.45 «Монитор—Осиё». 23.00 «Вести». 23.30 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури. 23.50 «Байжу Бавра». Бадиий фильм. (Ҳиндистон). 1-серия. 01.15 «Ахборот» (рус тилида). 01.40 «Байжу Бавра». Бадиий фильм. 2-серия. 02.50—02.55 Тунингиз осуда бўлсин!

ПАЙШАНБА, 3 ДЕКАБРЬ

«Ўзбекистон» телеканали

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00—8.30 «Ахборот».

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи. 8.45 «Қўшиқ билан кўраман оламни». Мусиқий дастур. 9.05 «Жан Кристофф». Телевизион бадиий фильм. 3-қисм. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар. 10.05 «Инсон — ҳаёт гултожи». 10.25 «Талаба ва спорт». 10.40 «Маслак ва мақсад». 11.00 «Топилмалар идораси». Мультфильм. 11.10 «Кафолат». 11.30 «Шоирлар — болаларга». 12.05 «Фан — тараққиёт негизи». 12.25 «Муҳаббатим, қувончим, дардим». Мусиқий композиция. 12.45 — 14.00 Кундузги сеанс. «Интеграл». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 Ўсмирлар учун. «Ўз ўрнинг бор». 18.30 «Харита». Халқаро шарҳ. 18.45 **Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 6 йиллигига.** «Тўртинчи ҳокимият». 19.05 «Хидоят сари». 19.25, 20.25, 21.00, 22.10 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Юзма-юз». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.05 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». 21.40 «Ўзбекистон» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 22.15 **«Сомон йўли»**. 23.05 Дзюдо бўйича ёшлар ўртасида халқаро турнир. 23.25 «Саҳна ҳаёти». 23.50 «Ахборот». 00.20—00.25 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-2

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. 18.20 «Табобат оламида». 18.35 «Муқаддас қадамжолар». 18.50 Мусиқий лаҳзалар. 19.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 19.25 Ёшлик наволари. 19.40, 20.30, 22.40 — Эълонлар. 19.45 «Морена Клара». Телесериал. 20.35 «Одобнома». 20.45 Танишинг: Равшан Тиллахонов. 21.00 «Ёшлар» телеканалида премьера. «Аёл зоти». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-қисм. 21.30 Шарқ эстрадаси. 21.40 «Мезон». Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунига. 21.55 «Ёшлар» телеканалида. 22.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 22.20 Мутойиба. 22.45 «Ёшлар» телеканалида премьера. У. Қўчқор. «Имом Бухорий». Ҳ. Олимжон номидаги Самарқанд давлат мусиқали драма театрининг спектакли. 00.05 Хайрли тун!

ЎзТВ-III

17.55 Кўрсатувлар дастури. 18.00 «ДАРАКЧИ». 18.10 «Ерилтош». Мультуплам. 18.30 «Санта-Барбара». Телесериал. 19.15 «Ривоят». 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Билиб қўйган яхши». 20.15 Мусиқий дақиқалар. 20.30 «Ахборот». 21.05 «Ханда дўкони». 21.25 «Тошкент ва тошкентликлар». 21.40 «Нафосат гулшани». 22.05 Худуд «М». Ёшлар дастури. 22.30 «ДАРАКЧИ». 22.40 «Дарбоз Тошкенбоевлар». Телефильм. 23.05 Оҳанглар ва эълонлар. 23.20 Видео—«О». 01.00 «Хайрли тун, шаҳрим!».

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00

*

16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».

*

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

*

Россия жамоат телевидениеси
18.45 «Шу ерда ва ҳозир».
19.05 «Эслашлари учун...». Борис Новиков. Л. Филатов олиб боради.
19.45 «Соялар чошгоҳда йўқолади». Сериал.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».

*

21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 145-қисм. 22.20 «Оламда нима гап?». Ахборот кўрсатуви. 22.25 «Глинка—44». 22.40 «Спорт-клуб». 23.00 «Вести». 23.30 «Кино сайёраси». 23.45 Кинематограф: «Киборг полицияси—I». 01.30 «Ахборот» (рус тилида). 01.55—02.00 Тунингиз осуда бўлсин!

ЖУМА, 4 ДЕКАБРЬ

«Ўзбекистон» телеканали

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00—8.30 «Ахборот».

*

8.30 «Умрбоқий қўшиқлар». Концерт. 8.50 Осиё ўйинлари. «Бангкокдан — Сиднейгача». 9.05 «Жан Кристофф». Телевизион бадиий фильм. 4-қисм. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар. 10.05 Немис тили. 10.35 «Осон эмас бу майдон ичра...». Адабий кўрсатув. 11.00 Кундузги сеанс: «Майсаранинг иши». Бадиий фильм. 1-серия. «Умид» намойиш этади: 12.05 «Орзулар қанотида». 12.30 «Бахс».

*

12.45 «Меҳр нури».
13.00—14.00 Кундузги сеанс. «Майсаранинг иши». Бадиий фильм. 2-серия.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 Болалар учун «Ҳикматнома». 18.25 «Нуқтаи назар». 18.40 «Қалб гавҳари». 19.05 «Парламент соати». 19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.35 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Омонлик тилайми». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.05 «Мавзу». 22.05 «Водий тароналари». Мусиқий дастур. 22.40 «Мулкдор» газетаси — «Мулкдор» кўрсатувининг меҳмони. 23.00 «Кинонинг минг бир олами». 23.20 «Ахборот». «Мунаввар дунё» дам олиш дастури. 23.50 «Азиз сийимлар». 00.10 Бадиий фильм. 01.30—01.35 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-2

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. 18.20 «Ўйна гулим, ўйна». 18.40 «Ҳуқуқ ва бурч». Конституция ва ёшлар. 2-кўрсатув. 18.50 Мусиқий лаҳзалар. 19.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 19.25 «Шабнам». 19.40, 20.30, 22.25 — Эълонлар. 19.45 «Морена Клара». Телесериал. 20.35 «Талабалар шаҳарчаси». 20.50 Бир жуфт қўшиқ. 21.00 «Автосалтанат». 21.10 «Дунё спорти». 21.25 Хожибой сеанс: «Танимадингизми...». 3-кўрсатув. 21.55 «Ёшлар» телеканалида. 22.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 22.30 Синема. (Ҳиндистон). 00.30 «Мунаввар тонг истаб!».

ЎзТВ-III

17.55 Кўрсатувлар дастури. 18.00 «ДАРАКЧИ». 18.10 «Ерилтош». Мультуплам. 18.35 «Санта-Барбара». Телесериал. 19.15 «Рақслар жилоси». 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 20.20 Дилором наволари. 20.30 «Ахборот». 21.05 «Нурли маш». 21.20 «Кино ва замон». 21.50 «Мусиқий меҳмонхона». 22.00 Бадиий фильм. 22.50 «ДАРАКЧИ». 23.00 Оҳанглар ва эълонлар. 23.10 «Ўйиндан?...». Бадиий фильм. 00.50 «Хайрли тун, шаҳрим!».

«Халқаро» телеканали

Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00

*

16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».

*

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 «Эшмат — фаришта». Қисқа метражли бадиий фильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
19.15 «Сиёсат-саломатлик».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».

*

21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 146-қисм. 22.20 «Оламда нима гап?». Ахборот кўрсатуви. 22.25 «Сизнинг адвокатингиз». 22.40 «Дил изҳори». 23.00 «Вести». 23.30 «Оскар» совриндорлари антологияси. 23.45 «Квай дарёси узра кўприк». Бадиий фильм. 1-серия. 01.00 «Ахборот» (рус тилида). 01.25 Тунги сеанс: «Квай дарёси узра кўприк». Бадиий фильм. 2-серия. 02.45—02.50 Тунингиз осуда бўлсин!

ШАНБА, 5 ДЕКАБРЬ

«Ўзбекистон» телеканали

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00—8.30 «Ахборот».

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи. 8.45 «Мусиқа бўстони». Телеальманах. 9.05 «Мозийдан бир мўъжиза». 9.20 «Халқ севган достонлар». Ўзбекистон халқ артисти Рўзимбек Муродов. 1-кўрсатув. 9.50 «Ҳаёт чашмалари». 10.10 «Шоҳруҳ» клуби. «Умид» намойиш этади. 10.30 «Қўғирчоқлар тилга кирганда». 10.50 «Шу Ватанга бордур менинг пайвандим». 11.10 «Мен билган, билмаган дунё». 11.30 «Ўйла, изла, топ». Телемусобақа.

*

12.10 «Жаҳон театри».
12.25 «Чорраҳа».
12.55 Кундузги сеанс. «Суюнчи». Бадиий фильм.
14.05 «Келин-куёв». Телешоу.
14.50—15.30 «Ҳамроз».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Мультолам. 18.20 «Сойнинг соҳили». 18.40 «Бахтли воқеа». 19.25, 20.25, 21.00, 22.00 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 Оқшом эртаклари. 20.10 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 20.20 «Жаҳон спорти». 20.30 «Ахборот». 21.05 «Қишлоқ ҳаёти». 21.25 «Сени суруди». Мусиқий дастур. 22.05 «Халқ кўнгли». Адабий кўрсатув. 23.00 «Мусиқий салон». 23.20 «Макаллум». Бадиий фильм. 5-серия. 00.10 [illegible]

ЎзТВ-2

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. («Уй вазифаси», Мультгомоша). 18.40 «Семурғ». 18.55 Мусиқий лаҳзалар. 19.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 19.25 «Дил торлари». 19.40, 20.30, 22.25 — Эълонлар. 19.45 «Яшш, ёмон йигитлар». Телесериал. 20.35 «Баҳс, мунозара, таҳлил». 20.50 «Бизнес академия». 21.05 «Мусиқа теграсида». 21.20 «Йирик планда». Роберт де Ниро. 21.40 «Сир». 21.55 «ЁШЛАР» телеканалида. 22.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 22.25 «Интерфутбол». 22.55 «Синема». «Ўйинкарда». Бош ролларда Роберт де Ниро ва Дастин Хофман. 00.35 Хайрли тун!

ЎзТВ-III

17.55 Кўрсатувлар дастури. 18.00 «ДАРАКЧИ». 18.10 «Ерилтош». Мультуплам. 18.30 «Табиат шифохонаси». 18.45 «Қонун ҳимоясида». 18.50 «Ер курраси». 19.15 Мусиқий танаффус. 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 20.00 «Мисли гавҳар». 20.20 Дилором наволари. 20.30 «Ахборот». 21.05 «Даллас». Телесериал. 21.55 «Муаллиф». 22.25 «Хобби-хола». 22.45 «ДАРАКЧИ». 22.55 Эълонлар ва оҳанглар. 23.15 «Кинонигоҳ». 00.45 «Хайрли тун, шаҳрим!».

«Халқаро» телеканали

9.00 Кўрсатувлар тартиби. 9.05 «Кино сайёраси». 9.25 «Киборг — полициячи». Бадиий фильм. 11.05 «Байяр қасри калитлари». Телевизион ўйин. 12.35 «Кросс-Роудс» кафесига хуш келибсиз!». 13.05—13.25 «Дидор».

***

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Кузмункок». 19.10 «Ҳунар соҳиблари». 19.25 «Мусиқий Олимп». 19.45 «Бу — Хитой». 20.00 «Тасвир-98». 20.15 «Биргаликда кулайлик».

*

Россия жамоат телевидениеси
21.00 «Время».
21.35 «Махфий ҳужжатлар». Сериал.

*

22.30 «Бизнес-доктор».
23.00 «Келиннинг отаси». Бадиий фильм.
00.40 «Ахборот» (рус тилида).
00.55 Тунги сеанс: «Орзудев» вилласи». Бадиий фильм.
02.25—02.30 Тунингиз осуда бўлсин!

ЯКШАНБА, 6 ДЕКАБРЬ

«Ўзбекистон» телеканали

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00—8.30 «Ахборот».

*

8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур. 9.10 «Халқ севган достонлар». Ўзбекистон халқ артисти Рўзимбек Муродов. 2-кўрсатув. «Умид» намойиш этади: 9.40 «Талабалик йилларим». 10.00 «Ватанимга хизмат қиламан». 11.00 «Кушинам — хон кушиним». 11.35 «Тасвирга кўчган кўнгил». 12.00 «Қишлоқ ҳаёти».

*

12.20 «Кувноқ стартлар». Телемусобақа.
13.00—14.30 Кундузги сеанс: «Дунёнинг энг гўзал аёли». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. «Умид» намойиш этади: 18.00 «Беш бармоқ». Телекурилиш. 18.20 «Ёшлар ва эстрада». 18.45 «Уйғоқ кунлар». Кинокўрсатув. 19.00 **Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 6 йиллигига.** «Ўзлик». 19.25, 20.00, 20.25, 21.10 — Эълонлар. 19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида). 20.05 «Оламга саёҳат». 20.30 «Таҳлилнома». 21.15 «Ободуйда [illegible]». 21.45 «Телевизион миниатюралар театри». 22.15 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дам олиш дастури. 22.50 ТВ—1 намойиш этади. Телеанонс. 23.05 XIII Осиё ўйинларининг тантанали очилиши. «Аср мўъжизаси» кинодастури. 23.35 Кино янгиликлари. 23.50 «Жаҳон киноси юлдузлари». 00.10 «Макаллум». Бадиий фильм. 6-серия. 01.00—01.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-2

8.55 Кўрсатувлар дастури. 9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади. 9.20 Ватан манзаралари. 9.40 Сиз севган хонанда: Аваз Олимов. 9.55 «Ақл ёшдамас». 10.10 «Ёшлар» телеканалида. 10.15 Минг бир маслаҳат. 10.30 Ракурс. 10.55 «Дилбарим». 11.15 «Ёшлар ва спорт». 11.30 «Ёшлик куйлайди». 11.45 Спектаклдан сўнг. 12.05 «Яшш, ёмон йигитлар». Телесериал. 12.50 «Очун». Қорақалпоғистондан тайёрланган. 2-кўрсатув. 13.10 «Ринг». 13.25 «Синбад». Телесериал. 14.10 «Шу куннинг мавзуси». 14.30 «Синема». 16.10 «Жаҳон жўғрофияси». 17.00 «Аёл зоти». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 1-қисм (такрор). 17.30 «Буюк юрт фарзандлари». 17.40 «Дойче Велле» таклим этади.

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. 18.40 «Остонадаги орзулар». 19.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 19.25 «Илк қадам». Нуриддин Аскаров (Фарғона). 19.35, 20.25, 22.45 — Эълонлар. 19.40 «Яшш, ёмон йигитлар». Телесериал. 20.30 «Далил ва шарҳ». Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунига. 20.40 «Юлдузлар тахти». 21.25 Миллионлар ўйини. 21.45 Сиз ёқтирган қўшиқлар. 21.55 «Юртим кўрки». 22.00 «ДАВР». Ахборот дастури. 22.25 «Кинопрофи». 22.50 Синема. «Инртун-2». 00.30 Хайрли тун!

ЎзТВ-III

7.55 Кўрсатувлар дастури. 8.00 «Ерилтош». Мультуплам. 8.20 «Жавоҳирлар соҳили». 8.40 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал. 9.25 «Латифа». 9.35 «Таманно». 9.50 Болажонлар экрани. 11.20 «Евеойи табиат». 11.45 «Бева Бланка». Телесериал. 12.30 «Туризм ҳақида». 13.00 «Талабаларингиз бинони...». 13.10—14.50 Такрорий фильмлар экрани.

* * *

17.55 Кўрсатувлар дастури. 18.00 «ДАРАКЧИ». 18.10 «Мухлис — ТВ». 18.30 «Кичкина деманг...». 18.55 «Дурдона». 19.10 «Хориж хангомаси». 19.20 «Етти иқлим оҳанглари». 19.25, 20.00, 20.25 — Эълонлар. 19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида). 20.05 «Мусиқий майдонча». 20.20 Минг бир ҳикмат. 20.30 «Таҳлилнома». 21.10 «Даллас». Телесериал. 21.55 «Мулоҳаза учун мавзу». 22.20 «ДАРАКЧИ». 22.30 «Мухлис—ТВ». 22.50 Оҳанглар ва эълонлар. 23.00 «Кинонигоҳ». 00.40 «Хайрли тун, шаҳрим!».

«Халқаро» телеканали

9.00 Кўрсатувлар тартиби. 9.05 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 10.20 «Париж ву франса?». 10.45 «Бу ажиб дунё». 11.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 11.10 «Оскар» мукофоти антологияси». 11.25 «Квай узра кўприк». Бадиий фильм. 1-серия. 12.40 «Табиат билан учрашув». 13.00 «Мен касбимни севаман». 13.10 «Сирдошим». 13.30—13.50 «Рангинамон».

* * *

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Жонли сайёра».
19.10 Клип-антракт.

*

Россия жамоат телевидениеси.
19.20 «Олтин серия». «Трембита» комедия.
20.55 Кинофафиша.
21.00 «Время».

*

21.45 «Умр». Телеэссе.
22.10 Якшанба кинозали: «Ёш америкаликлар». Бадиий фильм.
23.50 «Таҳлилнома» (рус тилида).
00.20—00.25 Тунингиз осуда бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Миллий реабилитация маркази жамият бўлим раҳбари, тиббиёт фанлари доктори Тимур Жалоловга укаси

Асрор ЖАЛОЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор этади.

Очиқ турдаги «Атторлик» акционерлар жамоаси «Ўзбексавдо» акциядорлар компанияси раиси Зафар Файзиевга волидаи муҳтарамалари

Тўтоной ая ЗОКИРЖОН қизининг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Енгил саноат моллари ишлаб чиқарадиган «Ўзбекенгилсаноат» уюшмаси бошқаруви ва жамоаси кадрлар бошқармасининг бошлиғи Шавкат Қосимовга қайнотаси

Абдужаббор ШОБУРХОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, ўрта махсус, касб-ҳунар таълими Маркази жамоаси Учқўрғон иқтисодиёт ва тадбиркорлик билимгоҳи директори Р. Валижоновга отаси

Раҳимжон ИНОМОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Сайёр

ОЛАМ БУНЧА КЎРКАМ

Олам бунча кўркам...: қай бир у инсон
Шу кун кўришади самимий, содда.
Туйғуда барқ уриб кетади иймон,
Доим муқаррардай баҳор ҳавода!
Олам кўркам бўлмасин Сенсиз!

Олам бунча кўркам... кўркли болалар
Бола қаторида ризқ излашади.
Ҳов ортда қолади яқин болалар...
Ёзда яшашади, қиш қишлашади.
Олам кўркам бўлмасин Сенсиз!

Олам бунча кўркам... ниятлар холис
Изингда туғилар сен билан кўлда.
Умид эмас экан унчалар олис,
Толе интилганга ёр экан... кўлда.
Олам кўркам бўлмасин Сенсиз!

Олам бунча кўркам... эришмоқ мумкин
Агар эркинг кўлда... эрк кўлда бўлса...
Ўшанда хотиржам кўзингни юмгин,
Ўшанда эҳтимол мақсудинг тўлса...
Олам кўркам бўлмасин Сенсиз!

Олам бунча кўркам... шунда яшамоқ
Чексиз уфқларни қучмоқ шашти бор.
Ўшадир ўзбекча ошни ошамоқ,
Яшаш, яшайверш айни гашти бор.
Олам кўркам бўлмасин Сенсиз!

МЕҲР

Азал излаганим — сокин гул эди,
Уни олислардан ахтардим бекор...
Умрим ўз кўчамдай узун йўл эди...
Энди хатоимга бўлдим мен иқрор.
Чунки ўз кўчамда экан тақдирим,
Ўз боғим гулини энди узаман.
Уни сувга отиб бирга сузаман,
Илтижо, қўлласин ўз она ерим!?
Офарин, ўз ерим, онажон шаҳрим,
Боғингда ўсган гул — ўз гулим бўлди.
Ўз кўчам умримда ўз йўлим бўлди,
Гулим, кел сен учун очилдир бағрим.
Боғдан узиб олдим, қўлимга олдим,
Энди ҳур жаннатга боғланди йўлим.
Сени ўз йўлинга — йўлимга солдим...
Кўксимда ўстирай сени — ўз гулим!

ИЗИ БОР...

Кўксимда юрагим уриб турибди,
Уйқусиз тунларим санайди бедор.
Соатдай тин билмай юриб турибди,
Ҳар кечган фурсатнинг унда изи бор.
Мустақил кунларим санаб борар у,
Озодлик туйғуси вужудга тирак.
Шу эрур орзунинг ёрқин барори,
Бу йўлда тин билмай уравер юрак!

ҚАЙСИН ҚУЛИЕВДАН

Васият айтмоққа бўлса зарурат,
Гарчи сўзим элга қололса ёдгор?
Нонни улуғладим, чашмани ҳурмат—
Менга азиз бўлган кўп нарсалар бор!
Мангу кетарканман сахий даламдан
Айтар сўзим шулдир, сен ҳам айт инсон:
"Кўпроқ бўлаверсин ҳақ бу оламда,
Камроқ бўлаверсин оламда ёлғон!"

Маннон Уйғур таваллудининг 100 йиллигига

Истиқлол бизни ҳар соҳага янги кўз билан қарашга ўргатмоқда. Хусусан, ўзбек театрининг асосчиси деган тушунчага ҳам. Миллий театримиз, ўзбек драматургияси ва саҳна санъатининг ривожи ҳамда янги замон йўсинидаги тараққиётига, айниқса жадидчилик палласидаги равнақига улкан хизматлар қўшган Беҳбудий, Мунаввар Қори, Авлоний, Фитрат, Хуршид, Бадрий, Ғози Юнус, Мирмулла Шермуҳаммад, Асадулла Хожа, Шоҳраҳим Шоумар, Чўлпон, Ғулом Зафарий каби маданият намояндалари, буюк маърифатпарварларнинг номи адолат мезонлари билан баҳоланмоқда.

СИЙМОСИ КЎЗ ЎНГИМИЗДАДИР

Ўзбек театрининг улкан намояндаси, машҳур режиссёр Маннон Уйғур ҳақида сўз борганида, «қизил империя» мафкураси ҳукм сурган чоғларда, ушбу буюк ижодкорнинг дастлабки санъатларига қадамлари «жадидча театр»дан, «Турон» тўдасидан бошланганини тўғрисида очиқ-ойдин сўзлашга, ҳақиқатни баралла айтишга қийналардилар. Ҳозирги Ҳамза номи билан аталиб келинаётган академик драма театримиз тамал тошининг қўйилиши ва мустаҳкамланишига бевосита алоқадорлиги тўғрисида ҳам узоқ йиллар мобайнида ботиниб-ботиниб сўзлаб келинди. Аслида, мазкур театрга «доялик қилиш»даги Оганинг (уни санъаткор аҳли шундай атаб келарди) ўрни, салоҳияти ва катта хизматлари шак-шубҳасиздир. Шуни ҳам таъкидлаш лозимки, ушбу театрнинг пойдеворини қўйишда нафақат режиссёр, бадиий раҳбар, ҳамда қалдирғоч драматургларимиз қаторида жиддий хизматлар қилган (унинг 1918 йилда ёзган «Туркистон табиби» ва 1919 йилда ёзиб, саҳналаштирилган «Фанний уй» пьесалари-ю, шу йилнинг февралида битилган «Ўн икки соатлик ҳокимият» саҳна асарларини ёдга олайлик). Кези келганда шуни ҳам эслаб ўтиш жоизки, театрнинг ташкилий ва мустаҳкамланиш борасида ҳамда равнақи паллаларида Уйғур ҳазилакам кўланкали кунларни, азиятли дамларни бошдан кечирганини йўқ. Уни «пантуркист» деб ҳам аташди, «жадиди» деб ҳам атадилар... Бош режиссёр, бадиий раҳбар лавозимидан ҳам четлаштирилган паллалар бўлди; тазйиқлар туфайли бир неча вақтлар туркман эли шаҳар ва қишлоқларида, Бухорода яшириниб юришга мажбур бўлди. Шахсга сиғиниш даврида ҳам у камситилди — «иттифоқ халқ артисти» фахрий унвонига номзоди бир неча бор қўйилса-да, «марказ чиғириғи»дан ўтмади, унинг қатор шогирдлари бундай унвонга муяссар бўлдилар. Муваффақиятлари, саҳнага фидойилиги, ижрочилик ва айниқса, театр режиссураси соҳасидаги буюк хизматлари етарли бўлса-да, уста санъаткор бундай унвонга лойиқ деб топилмади...

Театрда саҳналаштирган қатор спектакллар шахсга сиғиниш даври сиёсатининг аянчли кўргиликларига дучор бўлди. Абдулла Қодирийнинг «Бахтсиз куёв», Фитратнинг «Чин севиш», «Ҳинд ихтилолчилари», Чўлпоннинг «Ёрқиной» ҳамда В. Ян билан ҳамкорликда яратган «Ҳужум» пьесаларини саҳнага олиб чиққани учун асоссиз танқиду таъналарга қолди. Хуршиднинг «Фарҳод ва Ширин», «Лайли ва Мажнун» пьесалари асосида қўйган спектаклларини эса «ишчи ва деҳқонларга намойиш қилиш зарарли» деб топдилар, бу асарлар гўё «сарой шоирлари»ни улуғлар, «социалистик реализм санъати»га соя туширар эмиш... Машҳур режиссёр жадидлар муршиди Маҳмудхўжа Беҳбудийнинг «Падаркуш» пьесасини 20-йилларда саҳналаштиргани учун ҳам «қизил империя» мафкурачилари-ю, мунаққидларининг «танқид таёғи»ни тотиб кўрди. Саҳнада мужассам этган спектаклларидан Фитратнинг «Абу Муслим», Чўлпоннинг «Муштумзўр»лари ҳам ижродан тўхтатиб қўйилганди (муаллифлар «қораланган» туфайли). Айниқса, уруш йилларида (1944) атоқли шоир ва драматург Мақсуд Шайхзода драмаси асосида саҳналаштирган «Жалолиддин» тарихий мавзудаги спектакли даҳшатли тажовузга йўлиқди, таъна тошлари отилди, асар муаллифи кейинчалик қамалди, тарихни сохталаштиришда, миллатчилик шеваларини тарғиб этишда айбланди. 1946 йилда Тошкентда бўлиб ўтган ёзувчилар конференциясида асоссиз гап-сўзлар янада авж олди, асар катта завқ-шавқ билан томоша этилаётганда саҳнадан олиб ташланди... «Ўшанда дея, — эслаганлар ушбу асарда етакчи роллар ижро этган ҳам артистлар Шукур Бурхонов ва Шоҳида Маъзумовалар, — Оға жуда ҳам изтироб чекдилар, ўта ғамгин ва маъюс бўлиб қолишган, ҳамиша чақнаб турадиган маъноли кўзлари дард пардаси билан қопланди, устод «ана олиб кетади, мана олиб кетади» деган ўта хавотирда юрдилар»...

Маннон Уйғур ҳаётининг, ижодиётининг бундай азиятли қирралари ҳанузгача тадқиқотчилигимиз-ю, мунаққидчилигимизда дурустроқ ва атрофлича таҳлил этиб берилмаган. Мунаққидлар ҳам шўролар сиёсатининг қатағонларга дучор этувчи, маҳв қилувчи тиғидан ҳайиқиб турардилар...

Мен Маннон Уйғурни драматург, шоир ва таржимон, маданий меросимизнинг чинакам билимдони Шамсиддин Шарофиддинов — Хуршид уйида режиссёр Музаффар Муҳаммедов билан бирга охирги маротаба 1954 йилда кўрган эдим. Уч ялоквардор Хуршиднинг «Юсуф ва Зулайхо» пьесасини мусиқий театрда мужассам этиш ҳақида сўзлашаётишарди, қизғин баҳслашар эдилар. Оға Хуршид билан «Турон» саҳнасида бунёд топганидан бери яхши таниш, ижодда ҳамнафас, маслакдош эди, у билан «саҳна навоийхонлиги»ни бунёд этиш, «Хамса» достонларини театрга олиб кириш борасида ҳазилакам хизматлар қилмаган...Ўзбек миллий театри янгидан-янги репертуарларга чанқоқ бўлган ўша пайтларда Хуршид жаҳон халқлари драматургияси намуналаридан таржима қилар, Уйғур эса уларни юксак бадиий маҳорат билан саҳналаштирарди. Немис драматурги ва файласуфи Фридрих Шиллернинг «Қароқчилар», «Макр ва муҳаббат» асарлари фикримиз исботидир. Айни пайтда Оға театрнинг етакчи актёри сифатида ҳам қизғин фаолият кўрсатарди. Ж. Мамадқулизоданинг «Ўликлар»идаги Ҳожи, Фитратнинг «Абу Муслим»идаги Заҳҳок, Урдубодийнинг «Андалуснинг сўнгги кунлари»даги Мусо, Ғози Юнуснинг «Заҳҳоки морон»идаги Иблис, Амнуэлнинг «Марат»идаги Марат, Шиллернинг «Макр ва муҳаббат»идаги Миллер, «Қароқчилар»идаги Карл Моорлар санъаткорнинг юксак ижрочилик маҳоратидан дарак беради. Кекса авлодга мансуб театр ихлосмандлари ҳали-ҳали унинг Хусайн Жовиднинг «Шайх Санъон»ида яратган етакчи сиймоси ҳақида самимий ва илиқ сўзлар айтиб юрадилар. Ўша пайтлардаги матбуот саҳифаларида ёритилган тақризларда унинг «Макр ва муҳаббат»да яратган Миллерига ҳам катта баҳо берилган.

Ҳа, Уйғур ўзбек миллий актёрлик санъати равнақи йўлида катта изланишларда бўлди, ўзига хос ижрочилик мактабини яратишда чинакам фаоллик кўрсатди, маҳорат пиллапояларига кўтарила олди. Театр репертуарини равнақ топтириш, драматургиямизни авж олдириш, унга янгидан-янги қаламкашларни, ёш иқтидорларни жалб этиш, саҳна учун асарлар яратишга назм ва наср аҳлини тортиш, пьесалар ёзишга уларга яқиндан ёрдам бериш ҳақида тинмай меҳнат қилди. Фитрат, Ғози Юнус, Абдулла Қодирий, Хуршид, Ғулом Зафарий, Ҳамза, Бадрий, Хожи Муин, Чўлпон, Зиё Саид, Яшин, Ҳамид Олимжон, Зинат Фатхуллин, Назир Сафаров, Сотти Ҳусайн, Мақсуд Шайхзода, Уйғун, Иззат Султонларнинг ушбу довруғи кенг таралган театрга кириб келишлари ва қатор пьесалари билан шу саҳнада ном қозонишлари унинг номи ва ташаббуси билан чамбарчас боғлиқдир.

Уйғур режиссурасининг довруғи, мактаби шуҳрати мамлакатимиздан ташқарида ҳам таҳсинларга сазовор бўлди. Чунончи «Макр ва муҳаббат», «Қароқчилар» (Камол I билан ҳамкорликда), «Ҳалима», «Иблис», «Заҳарли ҳаёт ёхуд ишқ қурбонлари», «Абу Муслим», «Шайх Санъон», «Фарҳод ва Ширин», «Ревизор», «Ёрқиной», «Ҳамлет», «Отелло» (Н. Ладыгин билан ҳамкорликда), «Жалолиддин», «Алишер Навоий»лар ўзбек театри солномасида ўчмас из қолдирди. Булардан бир нечтаси ҳозир театр маънавияти хазинасидан муносиб жой олди. Устознинг шогирд ва издошлари Ўзбекистон ва бошқа республикалардаги театрларда самарали ижод этиб келдилар ва келмоқдалар.

Уйғур Тошкентдаги театр олий билимгоҳининг ташкил топишида ҳам жонбозлик кўрсатган ва ижодкор ёшларни тарбиялашда фаол қатнашган. Эндиликда ушбу институт, Термиздаги театр, Тошкент кўчаларидан бири ушбу машҳур санъат намояндаси, Ўзбекистон халқ артисти, Давлат мукофоти нишондорининг мўътабар номи билан аталиб келинмоқда. Уйғур оға шу кунларга орамизда бўлганида бир асрлик умр кўрган бўларди. У атиги олтмиш ёшлар чамасида ҳаёт кечирди ва шундан қирқ йилдан зиёдини театрга, саҳна фаолиятига, маданиятимиз ривожига, маънавиятимиз камолотига бахшида этди. Албатта, ўша қуланкали, азиятли, изтиробли йиллар кутқусига дуч келмаганида у кўпроқ умр кўриши мумкин эди. Ҳаётлик пайтида унинг юбилей кечаси ўтказилмади, ҳаёти ва ижоди ҳақида бирорта монография битилмади, у саҳналаштирган, ўзи ижро этган ва ижрочилар учун ўзига хос ижодкорлик лабораторияси, маҳорат мактаби вазифасини ўтайдиган мумтоз спектакллар саҳнадан туширилиб юборилди. Ўша пайтларда беназир ижрочи, давримизнинг буюк санъаткорлари Аброр Ҳидоятов, Олим Хўжаевлар маҳорат пиллапояларига кўтарилиб, чуқур фалсафий мушоҳадалар билан етакчи роллар ижро этган, «Ҳамлет» (В.Шекспир) ва «Алишер Навоий»лар (Уйғун, Иззат Султон асари) ҳам.

Маннон Уйғурнинг 100 йиллик тўйи — халқчил театр санъати барҳаётлигининг намойиши, катта байрамидир. Унинг ўлмас сиймоси кўз ўнгимизда абадий қолди.

Баҳриддин НАСРИДДИНОВ,
театршунос олим.

БЕҲЗОД ТАВАЛЛУДИНИНГ 545 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНДИ

Нурота шаҳридаги Навоий номли тасвирий ва амалий санъат лицей-интернати шу йил илк бор юз нафар иқтидорли ўқувчини бағрига олди. Бу ерда ёшлар рассомлик, амалий, тасвирий санъат, дизайн ва ҳайкалтарошлик соҳалари бўйича билим олмоқдалар.

Бу илм даргоҳида турли мавзуда учрашув ва кечалар ўтказиш яхши анъана бўлиб қолмоқда. Шундай кечалардан бири Камолиддин Беҳзод таваллудининг 545 йиллигига бағишланди. Унда номи бутун дунёда машҳур буюк мусаввирнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида гап борди. Ўқувчиларнинг мўъжаз миниатюра санъатига доир кўргазмани кўздан кечирдилар. Ҳавасқорлар ижросидаги концерт кечага алоҳида файз киритди.

Навоий вилояти
Ёркул УМАР,
ЎзА мухбири.

МАЪНАВИЯТ ЎЧОҒИ

Тошкент педагогика касб-ҳунар коллежида талабаларнинг замонавий билимларни пухта эгаллашлари учун барча шароитлар муҳайё этилган. 85 минг китоб захирасига эга кутубхона, иккита компьютер хонаси, турли тўгараклар талабалар хизматида. Ўқиш жараёни янги дастур асосида олиб борилаётир. Коллежда маънавий ва маърифий ишларга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда.

СУРАТДА: *талабалар мутолаа билан банд.*
Усмон УСМОНОВ олган сурат.

Саломатлик посбонлари

СЎЛИМ ОРОМГОҲ

Мустақил мамлакатимизда халқ саломатлигини муҳофаза этиш бўйича жаҳон андозалари асосида соғлиқни сақлаш тизимини яратиш бўйича ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Янгийўл шаҳридаги юрак-асаб касалликларини даволовчи санаторий жамоасининг иш тажрибаси билан танишиб, бунинг яққол шоҳиди бўлдик.

— Жамоамизнинг аҳиллиги ва иноқлиги туфайли санаторийимизнинг довруғи ортиб бормоқда, — дейди бош врач Миродилбек Мираҳмедов. — Бу ерда саломатлигини тиклаш учун мамлакатимизнинг турли гўшаларидан ташриф буюрган инсонларни учратасиз. Уларнинг ҳар бири билан самимий муносабатда бўлиш, хасталикларини даволаш асосий вазифамиз ҳисобланади. Ютуқларимиз ҳақида «Таклиф ва истаклар» дафтари саҳифаларига даволанувчилар томонидан ёзилган дил сўзларидан ҳам билиб олса бўлади.

Дарҳақиқат, шундай. Бу ерда ўз касбининг фидойилари ишлайди. Ширин сўз, хушмуомала тиббий ходимлар ҳар бири даволанувчилар учун ака-укадек, опа-сингилдек бўлиб кетишади. Улар замонавий тиббий ускуна-жиҳозларни зийраклик билан бошқариб, даволаниш тартибини аниқлаб беришади. Зарур дори-дармонларнинг ажратилиши ҳақида даволанувчиларни тегишли маълумотлар ва тавсияномалар билан хабардор этиб боришади.

Даволаш ишлари бўйича бош врач ўринбосари Зоя Долженкони барча ҳурмат қилади. У ўз врач ва ҳамшираларининг меҳрибон устози, тиббий ходимлар малакасини ошириш масаласига катта эътибор беради. Айни чоғда даволаш масканидаги ишлар кенгаши ишига бош-қош. Надежда Магай эса асаб касалликлари бўйича етук мутахассис.

Ҳамшираларнинг ҳар бири ҳақида фахрланиб гапириш мумкин. Беморларнинг қисқа муддатда соғайиб кетаётганида уларнинг ҳам хизмати катта. Шу ўринда Ойкарам Исаеванинг номини ҳурмат билан келтириб ўтмоқчимиз. У шу жамоада 15 йилдан бери сидқидилдан хизмат қилиб келади. Беш нафар фарзандининг онаси, бир-биридан ширин-асал беш невараннинг бувиси. Шундай бўлса-да, ҳар бир даволанувчи қалбига йўл топади, меҳрини аямайди.

Даволаш масканининг қабулхонаси ҳамиша очиқ. Қабулхона мудираси Галина Абдухоликова сизни бу ерда очиқ чеҳра билан кутиб олади. Табиийки, бундай самимий муносабат тиббий ходимларга бўлган меҳрингизни янада оширишиб юборади.

Бу ерда даволанган ҳар бир бемор Людмила ва Азима исмли ширин пазандаларни ҳам ҳурмат билан эслайди. Мукаррам, Феруза, Тамарадек таом тарқатувчиларнинг, Ирина, Марина, Юлдуз, Муқаддас, Гулнора исмли ширинсухан, қўли енгил ҳамшираларнинг, Раъно, Шура сингари озодалик жонкуярларининг албатта миннатдор бўлиб қайтади.

Даволаш маскани фаолияти билан танишар эканмиз, унинг жамоаси олдида турган, ҳал этилиши зарур бўлган муаммоларини ҳам эшитдик. Республика Ижтимоий таъминот вазирлиги бу борада тиббиёт масканига яқиндан ёрдам кўрсатиб келаётир. Йўлланмаларнинг тўғри тақсимланиши доимо диққат-эътиборда.

Табиат қўйнидаги сўлим оромгоҳ кўпчиликни ўзига жалб этади. Юрак-асаб касалликларидан даволанмоқчи бўлсангиз, Янгийўл шаҳрига келинг. Бу ердаги даволаш маскани «манаман» деган санаторийлардан қолишмаслигига ўзингиз ишонч ҳосил қиласиз.

Ҳамид СУЛТОНОВ.

МАШҲУР РАҚҚОСАНИ ХОТИРЛАБ

Пойтахтдаги Ибн Сино номидаги маданият марказида миллий рақс устаси, машҳур балетмейстер ва хореограф Мукаррам Турғунбоева таваллудининг 85 йиллигига бағишлаб хотира кечаси ўтказилди. Тадбирда унинг кўплаб шогирдлари, моҳир рақкослар, танқидчи санъаткорлар, хонанда ва созандалар иштирок этди.

Маданият маркази директори Азим Азизов йиғилганларга М. Турғунбоеванинг ҳаёти ва ижоди ҳақида сўзлар экан, рақс маликаси жаҳоннинг олтмишдан ортиқ мамлакатида бўлиб, ўзбек миллий рақс санъатини кенг тарғиб этганини эслатди. «Ўзбекрақс» миллий рақс бирлашмаси бош директори Юлдуз Исматова, устоз санъаткор Қундуз Миркаримова, «Баҳор» ансамблининг раҳбари Маъмура Эргашева ва бошқалар устознинг мамлакатимиз рақс санъатини ривожлантиришга қўшган улкан ҳиссаси ҳақида сўзлаб бердилар. Марказ қошидаги «Мукаррам» ва «Умид» рақс студияларининг ёш рақкослари Мукаррам Турғунбоева рақсларидан иборат дастур намойиш этди.

М. ОДИЛОВА.
(ЎзА)

ЎЗБЕК РЕКЛАМА ИЖОДКОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Халқаро савдо марказида Европа реклама ишлаб чиқарувчилар ассоциацияси ҳомийлигида ўтган Москва реклама фестивали ниҳоясига етди. Фестивалнинг олий нишонларидан бири — «Реклама бозорини ривожлантиришдаги ҳиссаси учун» махсус совринни Тошкент бизнес маркази вакилларига топширилди. Улар бундай юксак фестивалда намойиш этилган «Тошкент меҳмонхонаси» туфайли эришдилар. Бу ўзбек реклама тайёрловчиларининг бундай нуфузли анжуманда олган биринчи мукофотидир.

«Молия ва суғурта тизимлари» деб номланган «Телевизион реклама» танловида «Орият» Тошкент реклама ширкати вакиллари фахрли иккинчи ўринни эгалладилар.

Ўзбек экспозициясида пойтахтлик рассом Шаҳноза Абдуллаеванинг, республикамиз сопол усталарининг ишлари, шунингдек, фотокўргазма намойиш этилди. Ташриф буюрувчилар мазкур анжуман учун махсус тайёрланган учта фильмдан кўпгина қизиқарли ва фойдали маълумотлар олишга муваффақ бўлишди. Ўн минутлик видеолавҳалар Ўзбекистон тарихи ва маданияти, республикамиз пойтахти ва шунингдек, маҳаллий реклама ижодкорлари фаолиятига бағишланган. «Тошкент меҳмонхонаси» мазкур соҳада фаолият олиб бораётган кўплаб хорижий агентликлар учун миллий рекламанинг савияси ва ўзига хос хусусиятлари, реклама фаолиятини тартибга солувчи қонунчилик билан танишиб чиқишга имкон берди.

«Тошкент меҳмонхонаси» ўзига хослиги билан барчани ҳайратга солди ва фестивалнинг хорижлик иштирокчилари диққатини ўзига жалб этди», — деб ёзди Москва реклама фестивали президенти И. Янковский меҳмонлар хотира китобига. Мана бу эса АҚШ ва Европа мамлакатларида фаолият олиб бораётган йирик ва обрўли медиа-агентликлардан бири «Saatchi g Saatchi» президенти Д. Саканнинг сўзлари: «Биз Ўзбекистоннинг реклама бозори, халқининг қадимий ва ўзига хос маданияти тўғрисида батафсил ва ҳаққоний тасаввурга эга бўлдик. Ва шундан сўнг, шубҳасиз, бозорингизда ишлашга тайёрмиз».

Ўттиздан ортиқ мамлакат вакиллари қатнашган бундай нуфузли анжуманда иштирок этиш мамлакатимиз ижодкорларига ўзларининг хорижлик ҳамкасблари билан узвий алоқалар ўрнатишга имконият яратди. Илгари Ўзбекистонда рекламаларни жойлаштириш Россия, Туркия ва бошқа мамлакатлар реклама агентликлари воситачилигида амалга оширилар эди. Эндиликда эса хорижлик шериклар бевосита республикамиз тадбиркорлик ҳаёти билан танишишлари, ўз рекламаларини жойлаштиришлари ва шу йўл орқали ишбилармонлик ўрганиш ишларини амалга оширишлари мумкин.

Исмоил ШАРОПОВ,
«Жаҳон» АА мухбири.
Москва.

Ўзбекистон Илмий-техника жамиятлари ва уюшмалари федерацияси, код (ОКПО) 14928875 ТУГАТИЛАДИ.
Барча эътирозлар эълон чоп этилган кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади.
Манзил: Академиклар шаҳарчаси, Ф. Хўжаев кўчаси, 34. Телефон: 162-78-34.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»), А. ЖАББОРОВ, С. ЗИНИН, М. МИРАЛИМОВ, С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. ПАК (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), М. САФАРОВ, Р. ФАРҲОДИЙ, И. ХУДОЁРОВ, И. ШОҒУЛОМОВ, Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:

Ижтимоий-сиёсий ҳаёт —	133-57-34;
Ҳуқуқ —	136-07-94;
Иқтисодиёт —	136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги —	136-37-85
Маънавият ва маърифат —	136-35-60, 132-10-65;
Хатлар —	136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар —	132-12-08;
Халқаро ҳаёт —	132-11-15;
Котибият —	133-10-28;
Эълонлар —	136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001

Буюртма Г — 0500, 27353 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II компьютерида терилди ҳамда операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи муҳаррир — О. РАҲИМОВ. Навбатчи — F. ЭШМУРОДОВ. Мусаҳҳиҳ — Ф. УСМОНОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятга ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилди — 22.15

1 2 3 4 5 6